

İçindekiler

- 1 Rapor Hakkında
- 2 Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
- 3 Genel Müdür'ün Mesajı
- 6 Rakamlarla Tüpraş
- 14 Ekonomik Bakış
- 22 Çevreye Bakış
- 29 İnsana Bakış
- 34 Toplumsal Bakış
- 39 Kurumsal Sorumluluk Yönetimi
- 44 Performans Verileri
- 50 GRI İndeksi
- 56 İletişim

Rapor Hakkında

• G4-17, G4-18, G4-20, G4-21, G4-22, G4-23, G4-28, G4-29, G4-30, G4-32

Türkiye'nin kalbi Tüpraş, yarattığı sürdürülebilir katma değer ve öncü uygulamalarıyla ülke ekonomisini desteklemeye devam etmektedir. Tüpraş bu öncü uygulamalardan biri olan GRI standardı uyumlu kurumsal sorumluluk raporlama çalışmalarını 2008 yılından günümüze aralıksız sürdürmektedir. Bu yıl beşincisi yayınlanan kurumsal sorumluluk raporuyla çevresel, sosyal ve ekonomik alanlarda şirketin takip ettiği yönetim yaklaşımları, organizasyon nitelikleri, faaliyetleri, performans sonuçları ve gelecek dönem beklentileri başta çalışanları, yatırımcıları, müşterileri, tedarikçi ve iş ortakları, sendikalar, medya ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere tüm paydaşlarının bilgisine sunulmaktadır.

Tüpraş'ın şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda hayata geçirdiği kurumsal sorumluluk raporlama çalışmalarına yönelik 2013 yılında gerçekleştirilen en önemli değişiklik, uygulama düzeyini Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative - GRI) tarafından yayınlanan en güncel standart olan GRI G4 raporlama standardına taşımış olmasıdır. Raporda, yer alan tüm veriler aksi belirtilmediği sürece GRI G4 Raporlama Rehberi "temel" (core) düzey gerekliliklerine uyumlu olarak hazırlanmış ve açıklanmıştır. Performans bildirimleri yapılırken temel olarak GRI G4 göstergelerinin kullanılmasının yanı sıra, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Raporu gereklilikleri de göz önünde bulundurulmuş, bazı performans alanlarında ise daha kapsamlı ve bütüncül bir analiz yapılabilmesi adına sektör genelinde kabul gören performans değerlendirme ölçütlerinden yararlanılmıştır.

Geçen yıl başlanan yıllık raporlama döngüsü doğrultusunda, Tüpraş 2013 Kurumsal Sorumluluk Raporu'nda yer alan bilgiler, 1 Ocak 2013 – 31 Aralık 2013 tarihleri arası bir takvim yılını kapsayan faaliyet dönemi baz alınarak hazırlanmıştır. Bununla birlikte, okuyucuya performans kıyaslama olanağı sunmak adına geçmiş raporlama dönemlerine ait veriler de paylaşılmıştır.

Raporlamanın kapsamı, Tüpraş'ın rafinaj faaliyetleri ile sınırlıdır. Tüpraş rafineri işletmelerinin faaliyet ve performans sonuçları raporlamaya dâhil edilirken gerekli durumlarda tedarikçi ve iş ortakları gibi çeşitli paydaş gruplarına yönelik bilgilere de yer verilmiştir. Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları Opet Petrolcülük A.Ş. ve Ditaş'a ait performans verileri raporlama kapsamı dışında olup kurum tanıtımında bütünsel bir çerçeve çizmek adına rapor içeriğinde bu şirketler hakkında genel tanıtıcı bilgiler sunulmuştur. Takip edilen finansal raporlama ilkeleri gereği, bağlı ortaklıkların yalnızca finansal verileri Tüpraş performans rakamlarına dâhil edilmiştir.

Tüpraş gelecek dönemlerde de kurumsal sorumluluk raporlama çalışmalarını GRI G4 standardı core uygulama düzeyi gerekliliklerine uygun olarak yıllık planda gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Tüpraş'ın geçmiş dönemlere ait kurumsal sorumluluk raporlarına ve Tüpraş'ın kurumsal sorumluluk çalışmalarına www.tupras.com.tr adresinden ulaşılabilir.

Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı

Değerli paydaşlarımız,

Küresel ekonominin %3'lük büyümeyle bir önceki yılın altında gerçekleştiğinin tahmin edildiği 2013 yılında, 2008 krizi sonrası büyümenin itici gücü olarak görünen gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızlarında da yavaşlama gözlemlenmiştir. Dönem içinde Türkiye ekonomisinin %3,5-4 bandında büyüme göstermiş olması olumlu bir gelişme olarak görülse de ülke içinde yaşanan gelişmeler ekonomiye yönelik kaygıların artmasına da sebep olmuştur.

Azalan tüketime rağmen Akdeniz bölgesine ürün girişi artışıyla birlikte bölgesel rekabet artmış rafinaj karlılığı düşmüştür. Diğer taraftan devreye alınan boru hatları, İran yaptırımları, Irak'ta devam eden istikrarsızlık, ağır ham petrol işleminin sunduğu maliyet avantajını azaltmıştır. Türkiye'de ise akaryakıt piyasasının son yıllardaki genel seyri 2013'te de devam etmekle birlikte yaşanan en belirgin değişiklik benzin tüketiminde azalmanın durmasıdır. EPDK verilerine göre motorin tüketimi yıl içinde %7,2 artışla 16,8 milyon tona ulaşırken, yüksek vergi farkına rağmen benzin tüketimi %1,3 oranında artış kaydederek 1,9 milyon tona yükselmiştir. Diğer taraftan fuel oil tüketimindeki azalış seyri devam ederken, havayolu taşımacılığındaki yükseliş jet yakıtı tüketimini de %6,5 artırmıştır.

2013 yılında Tüpraş, %46 pazar payıyla 7,76 milyon ton motorin satışı, %97 pazar payıyla 1,8 milyon ton benzin satışı, toplamda 24,1 milyon ton ürün satışıyla, 4,1 milyar ABD doları ihracat olmak üzere toplam 41,1 milyar TL ciro, 1,2 milyar TL kar elde etmiştir. Yıl içinde bazı kısa vadeli finansal hedefler gerçekleştirilemese de performansın sektör ortalamasının üzerinde tutulmasının yanında, Tüpraş'ın geleceğini garanti altına alacak, rekabetçi konumunu daha da güçlendirecek çok önemli adımlar atılmıştır. Örneğin 2014'te devreye alınması hedeflenen 2,7 milyar ABD dolarlık Fuel Oil Dönüşüm Projesi yatırımında 2013 yılsonu itibarıyla mühendislik çalışmalarında %99,6, malzeme imalatında %99,9, saha faaliyetlerinde %75,7 ve proje genelinde % 91,3 ilerleme sağlanmıştır.

2007'de oluşturulan Kurumsal Yönetim Endeksi'ne 7,91 derecelendirme notu ile başlayan Tüpraş, modern ilkelerle geliştirdiği yönetim modeliyle 2013'te itibarıyla notunu 9,34 seviyesine yükseltmiştir. Tüpraş, aldığı bu not ile Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği tarafından düzenlenen VII. Uluslararası Kurumsal Yönetim Zirvesi'nde, BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde en yüksek nota sahip üçüncü şirket, bu notu oluşturan dört ana bölümden biri olan Yönetim Kurulu'nda ise aldığı 9,78'lik not ile birinci şirket ödülleri almıştır.

G4-1, G4-2

Tüpraş iklim değişikliğiyle mücadele konusundaki çalışmalarını odakladığı enerji verimliliği konusunda uzun yıllardır sürdürdüğü çalışmalarına raporlama döneminde de devam etmiştir. Bu çalışmalar kapsamında son 5 yılda enerji tüketim miktarını 25.000 TJ üzerinde, buna bağlı emisyon miktarını 1,7 milyon Ton CO₂e üzerinde azaltmıştır. Böylelikle 2013 yılında işlenen ham petrol başına enerji tüketim değerini 2009'a kıyasla %16 düşürerek 3,21 GJ/Ton düzeyine indirmiştir. Diğer taraftan son yıllarda gerçekleştirdiğimiz büyük ölçekli Ar-Ge yatırımlarıyla elde ettiğimiz teknik altyapı ve bilgi birikimi akaryakıt ürünlerinin başta emisyon olmak üzere çevresel etkilerini azaltmaya yöneltilmektedir. Raporlama dönemi sürdürülebilir büyümemizin temel direklerinden biri olarak gördüğümüz Ar-Ge alanında da belirgin gelişmeler gerçekleştirdiğimiz bir yıl olarak hafızamızda yer almaktadır. Tüm bu çalışmaların neticesinde şirketlerin resmi bildirimleri üzerinden yapılan ülke Ar-Ge sıralamasında Tüpraş, 2011 yılında elde ettiği 14'üncülüğü bu yıl, 2012 yılında yaptığı 32,5 milyon TL'lik Ar-Ge harcamasıyla, 9'uncu sıraya taşımıştır.

İş sağlığı ve güvenliği, operasyonlarımızı gerçekleştirirken asla taviz vermediğimiz temel unsurdur. SEÇ-K Yönetim Sistemi'nde yer alan Tehlike Etkilerinin Yönetimi Süreci ile müteahhit faaliyetleri de dâhil olmak üzere, Tüpraş bünyesinde tüm ürün ve hizmet üretmeye yönelik faaliyetlerin içerdiği tehlikeler belirlenmekte, yönetimi sağlanmaktadır. Bu sayede Tüpraş'ın kaza sıklık oranı, 2013'te 1,1'e indirilmiştir. 2016 itibarıyla tamamlanacak Proses Emniyet Yönetim Sistemi çalışmamızla hayata geçirilecek, 22 ana başlıktan oluşan Proses Emniyeti Yönetim Sistemi, rafineri proses emniyetimizi çok daha iyi noktalara taşıyacaktır.

Tüpraş, her geçen gün artan rekabet gücü, operasyonel ve finansal başarısıyla Türkiye için sürdürülebilir değer üretmeye geçmişte olduğu gibi gelecekte de devam edecektir. Bu başarıda katkısı bulunan başta çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza Tüpraş'a duydukları güven ve bağlılıklarından dolayı teşekkür ederiz.

M. Ömer Koç

Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Müdür'ün Mesajı

● G4-1, G4-2

Değerli Paydaşlarımız,

Küresel gelişmelerin ve devam etmekte olan ekonomik krizin etkisiyle ham petrol piyasasında hareketli bir yılı geride bırakmış bulunuyoruz. Asya ve Avrupa ülkelerinde petrol talebinin zayıf seyretmesi Akdeniz ürün fiyatlarında düşüşe neden olmuş ve bölgemizde rafinaj sektörünün karlılığını olumsuz yönde etkilemiştir. İran yaptırımlarının yanı sıra Asya'ya çekilen yeni boru hatları ile ağır petrol fiyat avantajının da ciddi boyutta azaldığı 2013 yılında Tüpraş, gerçekleştirdiği üretim ve satış optimizasyon çalışmalarıyla kapasite kullanım oranını %79,1 düzeyine yükseltmiş ve 21,2 milyon ton satılabilir ürün üretmiştir.

Raporlama döneminde finansal ve operasyonel performansımızın yanı sıra kurumsal yönetim performansımızı da güçlendirmeye devam ettik. 7,91 derecelendirme notu ile başladığımız BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde 2013 yılında elde ettiğimiz 9,34 puan ile ilk sıralarda yer almaya devam ederken bu yükselişimiz Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği tarafından layık görüldüğümüz iki ödülle perçinlendi.

Tüpraş, sosyal, çevresel ve ekonomik alanlara yayınlan sürdürülebilir bir iş modeliyle Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz karşılamak için çalışmaktadır. Üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle, iş süreçlerimizi ve performansımızı sürekli iyileştirmeye yönelik çalışmalar yürütüyoruz. Geliştirdiğimiz yeni ürünler, tedarik zinciri uygulamalarımız ve toplumsal gelişime destek projelerimizle Türkiye'nin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamaya devam ediyoruz. 2013 yılı da sürdürülebilirlik önceliklerimiz ışığında gerçekleştirdiğimiz çalışmalarla başarılarımızı pekiştirdiğimiz bir faaliyet dönemi oldu.

Dönem içerisinde rafinaj sektörünün en temel odak alanlarından biri olan iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik çalışma ve yatırımlarımıza devam ettik. İklim Değişikliği Stratejisi ve 2020 Sera Gazı Stratejik Planı doğrultusunda sera gazı emisyonu hesaplama ve azaltım çalışmalarımızı sürdürmenin yanı sıra yıl içinde yetkili otoritelerin ve sivil toplum örgütlerinin AB uyum çalışmaları kapsamında gerçekleştirdiği çalışmalara da katıldık. Yıl içinde gerçekleştirdiğimiz verimlilik çalışmalarıyla enerji tüketimini 2.841 TJ, emisyon miktarını ise 189 bin Ton CO₂e azaltarak işlenen ham petrol başına enerji tüketim miktarını 3,21 GJ/Ton düzeyinde tuttuk. Diğer taraftan ağaçlandırma çalışmalarımızla 6.635 fidan dikerek orman arazilerinin geliştirilmesine destek verdik.

Ar-Ge çalışmalarımızla sürdürülebilir karlılığı, şirketimizin rekabetçi pozisyonunu güçlendirmeyi, ürün verimini ve niteliklerini artırmayı hedefliyoruz. Çevresel etkisi daha düşük ürünler ve alternatif yakıt teknolojileri geliştirme çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 2013 yılında, çoğunluğu ürün geliştirme ve proses optimizasyonu çalışmalarından oluşan 12 TEYDEB onaylı proje, iki EUREKA etiketli proje, bir ARDEB 1003 projesi ve bir adet AB FP7 onaylı proje ile Ar-Ge çalışmalarımıza devam ettik. 12'si 2013 yılında olmak üzere, bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz 19 patent başvurusuyla Türk Patent Enstitüsü'nün En Çok Yerli Patent Başvurusu Yapan Firmalar sıralamasında 26. sırada yer aldık. Dönem içerisinde yapımızı tamamladığımız Ar-Ge Merkezi'yle Tüpraş'ın Ortadoğu ve Orta Asya ülkelerine akredite hizmetler sunan bir bilgi üretim merkezine dönüştürülmesini hedefliyoruz.

Raporlama döneminde iş sağlığı ve güvenliği süreçlerimizi iyileştirmeye devam ettik. Takip ettiğimiz şirket içi ve uluslararası standart ve sistemlerle, müteahhit operasyonlarımızı da kapsayan iyileştirme çalışmalarımızla 2012 yılında 1,5 olarak gerçekleşen kaza sıklık oranını 2013 yılında 1,1 düzeyine düşürdük.

Operasyonel performansımızı geliştirmenin yanında faaliyet gösterdiğimiz toplumun beklenti ve ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik desteğimizi de sürdürüyoruz. 2013 yılında başta eğitim olmak üzere sağlık, spor, kültür-sanat ve çevre konularında çalışanlarımızın da gönüllü katılımıyla çok sayıda toplumsal gelişim projesine imza attık. Çeşitli kuruluşlarca oluşturulan proje ve girişimlere yönelik bağış ve sponsorluk faaliyetlerine 25,56 milyon TL kaynak aktardık.

Küresel ekonomideki dalgalanmaların etkisiyle sektörde zorlu koşulların yaşandığı 2013 yılında çalışmalarımızı başarıyla sürdürerek tüm paydaşlarımız için kalıcı değer üretmeye devam ettik. Türkiye'nin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlama temel hedefimiz doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz çalışmalara değer katan çalışanlarımıza, özverili çalışmalarıyla kurumsal sorumluluk yolculuğumuzda bize destek veren tedarikçi ve iş ortaklarımıza, bizlere duydukları güven ile güç veren müşterilerimize, yatırımcılarımıza ve pay sahiplerine teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımla,

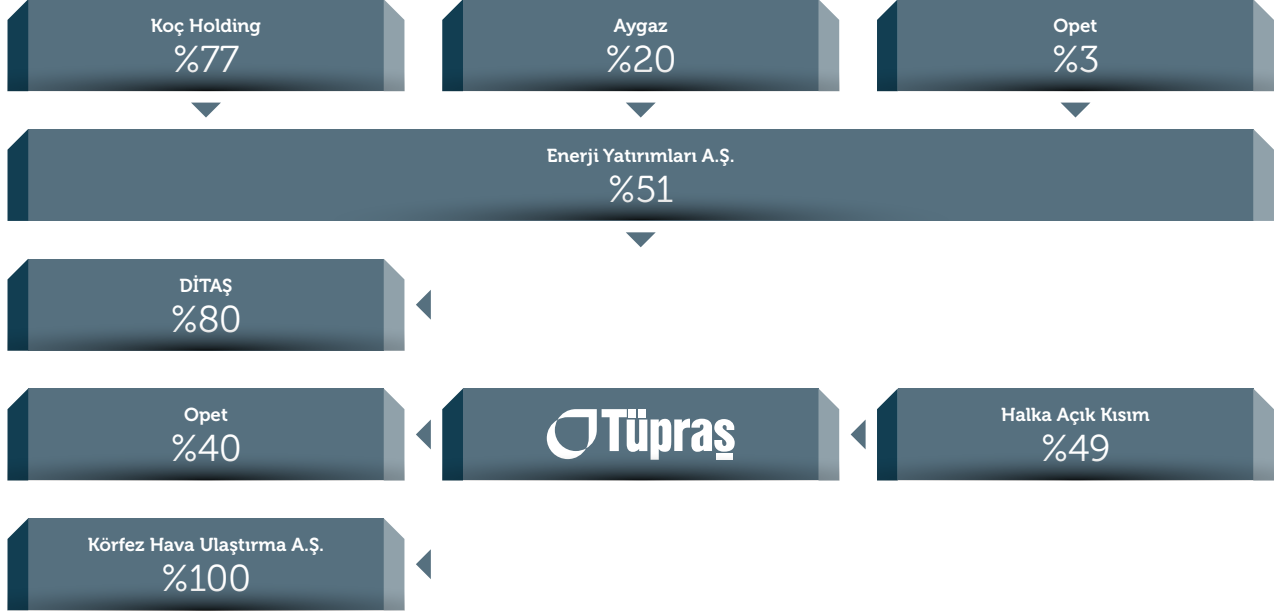
Yavuz Erkut
Genel Müdür

Rakamlarla Tüpraş

G4-6, G4-7

Tüpraş'ın Ortaklık Yapısı

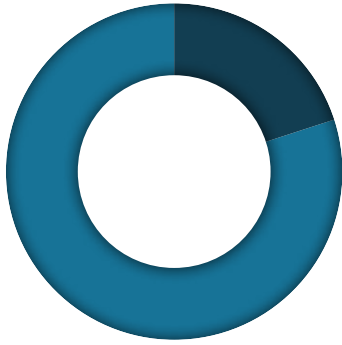

G4-8

Sermaye Yapısı

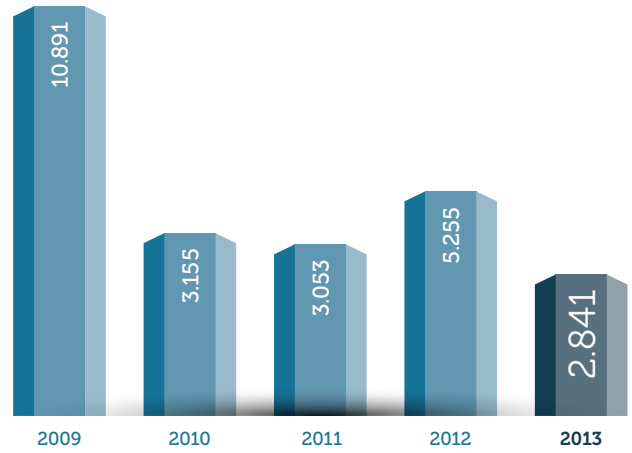
Grup	Hissedar	Sermaye Tutarı (TL)	Türü	Hisse Adedi
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer Ortaklar (Halka Açık)	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

Toplam Satış (milyon Ton -%)

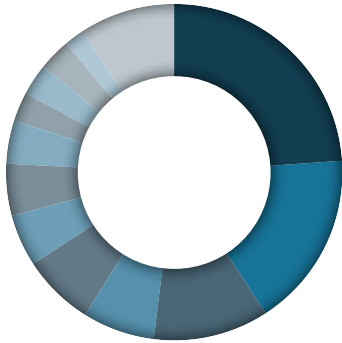

■ Ürün İhracatı 4,8, %20 ■ Yurtiçi Satışlar 19,6, %80

Enerji Verimliliği Projeleri ile Sağlanan Tasarruf (TJ)

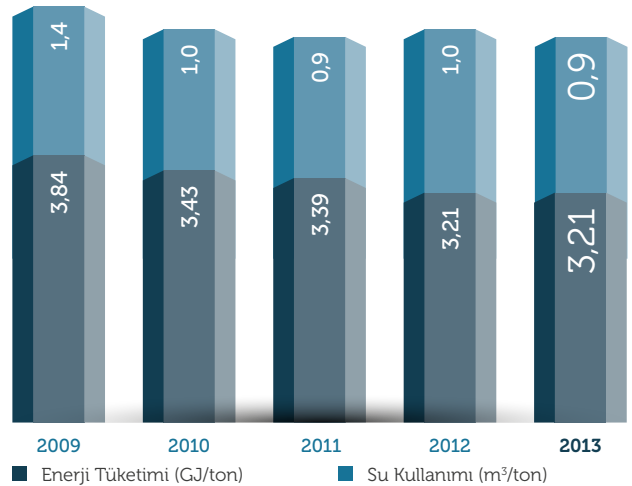

Ülke Bazında İhracat (%)

■ Mısır %24 ■ Ürdün %4
 ■ Malta %17 ■ Singapur %3
 ■ BAE %11 ■ Cezayir %3
 ■ İspanya %7 ■ İtalya %3
 ■ KKTC %7 ■ Güney Afrika Cumhuriyeti %2
 ■ Hollanda %5 ■ Diğer %9
 ■ Cebelitank %5

Ürün Başına Kaynak Kullanım Trendi

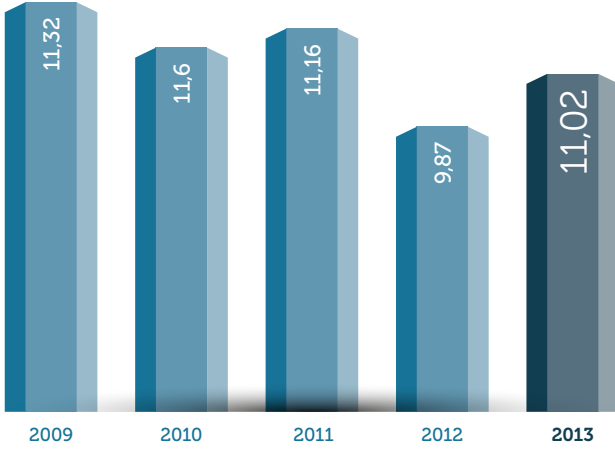
■ Enerji Tüketimi (GJ/ton) ■ Su Kullanımı (m³/ton)

Rakamlarla Tüpraş

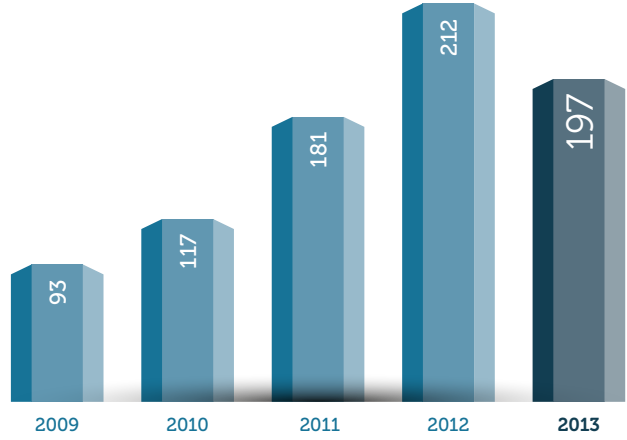
Ağaçlandırma Çalışmaları

	2009	2010	2011	2012	2013
Dikilen Fidan Sayısı	10.272	3.383	14.158	8.836	6.635
Giderilen CO ₂ Emisyonu (ton) ⁽¹⁾	3.390	1.116	4.672	2.916	2.191

(1) Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr

Toplam Su Geri Kazanımı (milyon m³)

Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)

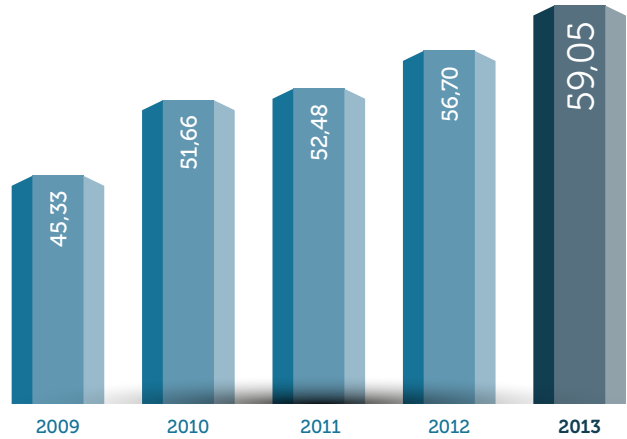

Toplam Eğitim (kişi*saat)

■ Çevre Eğitimleri 46.418, %28
 ■ İSG Eğitimleri 82.533, %49
 ■ Diğer Eğitimler 39.010, %23

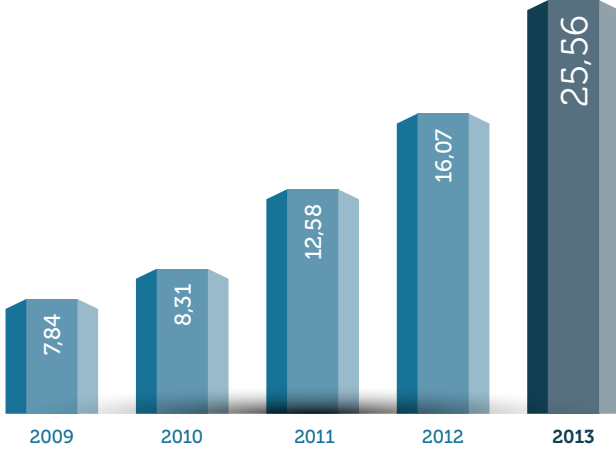
Yerel Tedarik Oranı (%)

Rakamlarla Tüpraş

Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)

OPET

Tüpraş'ın %40 oranında hissedarı olduğu Opet, akaryakıt dağıtım sektöründe perakende satışlar, ticari ve endüstriyel satışlar, depolama ve uluslararası ürün ticaretinin yanında iştirakleri ile madeni yağlar ve jet yakıtı alanlarında faaliyet yürütmektedir. 1,1 milyon m³ ile Türk akaryakıt sektöründeki en yüksek depolama kapasitesine sahip olan Opet, ürün satışlarında bu tesislerinden faydalanan Tüpraş için önemli bir lojistik avantaj sağlamaktadır.

Opet, 2013 yılında istasyon sayısını 1.356'ya çıkararak dağıtım ağını genişletmeye devam etmiştir. Satış faaliyetlerinde beyaz ürünlerde %19,1, siyah ürünlerde %13,34 pazar payı elde eden Opet her iki ürün grubunda da Türkiye'nin ikinci büyük akaryakıt dağıtım şirketi olma unvanını korumuştur. Müşteri memnuniyeti sağlamayı temel ilke edinen Opet, 2013 yılında sekizinci kez sektörünün Müşteri Memnuniyeti Endeksi Birinciliğini elde etmiştir.

Sosyal sorumluluğa odaklanmayı kurum kültürünün bir parçası olarak benimseyen Opet, Tarihe Saygı, Yeşil Yol, Örnek Köy ve Temiz Tuvalet gibi pek çok başarılı projeye imza atmıştır. 2013 yılında ise çocuklarının trafik bilincinin geliştirilmesine yönelik olarak Trafik Dedektifleri Projesi'ni başlatmıştır. Opet Petrolcülük'ün kurumsal sorumluluk performansına yönelik detaylı bilgiye www.opet.com.tr internet sitesinde yayınlanan kurumsal sosyal sorumluluk raporlarından ulaşabilirsiniz.

DİTAŞ

Tüpraş'ın %79,98 oranında hissedarı olduğu Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), 1974 yılında ham petrol ve petrol ürünlerinin yurtiçi ve uluslararası deniz taşımacılığında kullanmak üzere çeşitli tonaj ve evsafıta deniz tankerleri satın almak, inşa ettirmek veya kiralamak amacıyla kurulmuş ve yıllar içinde faaliyet alanlarını genişletmiştir. Armatörlük, brokerlik/gemi kiralama, kılavuzluk, römorkörcülük, denetim ve acentelik hizmetleri veren Ditaş, ham petrol taşımacılığını Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda, petrol ürünü taşımacılığını ise Tüpraş ve diğer tedarikçilerin ihtiyaçları doğrultusunda sahip olduğu tankerlerin yanı sıra, zaman ve sefer esaslı olarak kiraladığı tankerler aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

Tüpraş'a büyük bir operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2013 yılında 6,4 milyon ton ham petrol ve 3,1 milyon ton petrol ürünü taşımacılığı gerçekleştirmiştir. Ham petrol taşımalarının tamamı, petrol ürünü taşımalarının ise %32,4'ü Tüpraş'ın ihtiyacı doğrultusunda gerçekleşmiştir. 2013 yılında Ditaş, toplam ürün taşımalarının %64,9'unu THY Opet, %2,7'sini ise diğer dağıtım kuruluşları adına yapmıştır.

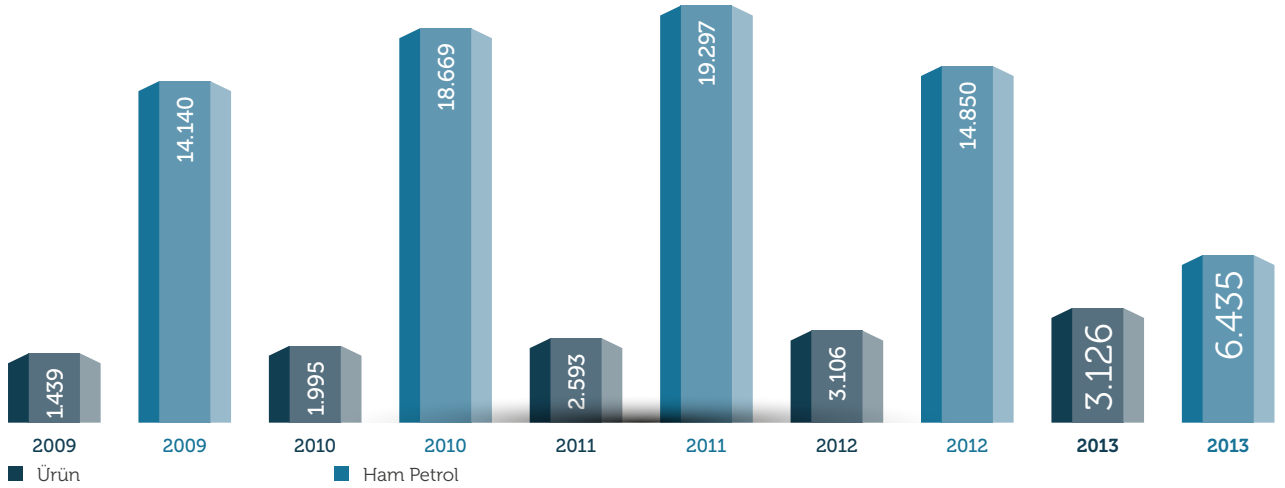
Ditaş, merkez ofis ve gemiler için ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi, gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim) ve ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları) sertifikalarına sahiptir. Ayrıca, tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olarak kabul edilen ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen TMSA 2 (Tanker Management Self Assessment) sistemine de sahiptir. Ditaş işletmesinde bulunan gemilerin, OCIMF Sire sistemine üye kuruluşlarca denetimleri gerçekleştirilmekte, uygunlukları ölçülmektedir. İzmit ve İzmir terminalleri ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi'ne sahiptir. Bunun yanında, İzmir terminali için alınan Uluslararası Pilotaj Standartları Organizasyonu (ISPO) sertifikası ile Ditaş dünyada bu sertifikaya sahip 11. şirket unvanını taşımaktadır. Ditaş'ın, aynı zamanda Kalder ve Turmepa derneklerine üyeliği bulunmaktadır.

Ditaş deniz terminallerine gelen gemilerin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla verilen yük operasyon kaptanları hizmetine ek olarak Ditaş, gelen gemilerin uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğunu kontrol edip sonuçlarını Tüpraş'a raporlamaktadır. Bu kapsamda 2013 yılında, İzmit ve İzmir terminallerinde 108 gemiye denetim, 139 gemiye yük operasyon kaptanlığı hizmeti verilmiştir.

Ditaş Tankerleri

	M/T Cumhuriyet	M/T T. Sevgi	M/T T. Gönül	M/T T. Suna	M/T T. Leyla
Tanker Tipi	Ham Petrol	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal
Yapım Yılı	2001	2008	2009	2012	2011
Slop Tank Kapasitesi	4.443 m ³	406,4 m ³	413,4 m ³	1.019,36 m ³	141,4 m ³
Kargo Tank Kapasitesi	173.759 m ³	12.247 m ³	12.224 m ³	52.925 m ³	7.209 m ³
DWT	164.859 ton	10.983 ton	10.873 ton	51.532 ton	6.297 ton
GRT	84.476 ton	7.318 ton	7.318 ton	29.754 ton	4.225 ton
Net Tonaj	53.710 ton	3.651 ton	3.651 ton	14.116 ton	2.047 ton
Uzunluk	274,18 m	131,85 m	131,85 m	183,31 m	121,62 m

Taşınan Ham Petrol ve Ürün Miktarı (bin ton)

Rakamlarla Tüpraş

İzmit Rafinerisi

- ✎ Kuruluş Yılı : **1961**
- ✎ Rafinaj Kapasitesi : **11 milyon ton**
- ✎ Depolama Kapasitesi : **2,20 milyon m³**
- ✎ Kapasite Kullanım Oranı : **%85,2**
- ✎ Nelson Kompleksitesi : **7,78**
- ✎ Çalışan Sayısı : **1.763**

(milyon ton)

	2009	2010	2011	2012	2013
Üretim	7,7	8,5	8,9	9,4	8,9
Satış	9,9	9,9	10,9	11,6	10,7

Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmit Rafinerisi, Türkiye petrol ürünleri tüketiminin yaklaşık %33'ünün gerçekleştiği tüketim merkezinin odağında bulunmakta ve Euro V standartlarında üretim yapmaktadır. Rafinerilerin gelişmişlik göstergesi olan Nelson Kompleksite Endeksi 7,78 ile Akdeniz Bölgesi'nin en gelişmiş rafinerileri arasında yer almaktadır. Fuel Oil Dönüşüm Projesi'nin tamamlanmasıyla birlikte Nelson Kompleksite Endeksi 14,5 seviyesine yükselecektir.

İzmir Rafinerisi

- ✎ Kuruluş Yılı : **1972**
- ✎ Rafinaj Kapasitesi : **11 milyon ton**
- ✎ Depolama Kapasitesi : **1,92 milyon m³**
- ✎ Kapasite Kullanım Oranı : **%77,1**
- ✎ Nelson Kompleksitesi : **7,66**
- ✎ Çalışan Sayısı : **1.267**

(milyon ton)

	2009	2010	2011	2012	2013
Üretim	6,9	68,5	8,2	8,6	8,1
Satış	7,9	8,7	8,9	9,4	8,8

Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmir Rafinerisi, AB normlarında üretim yapabilmektedir. Rafineri, yüksek kompleksite oranı, açık deniz bağlantısı ve turizm bölgesinde konumlanmasıyla rekabet üstünlüğüne sahiptir.

Kırıkkale Rafinerisi

- ↗ Kuruluş Yılı : **1986**
- ↗ Rafinaj Kapasitesi : **5 milyon ton**
- ↗ Depolama Kapasitesi : **1,23 milyon m³**
- ↗ Kapasite Kullanım Oranı : **%67,4**
- ↗ Nelson Kompleksitesi : **6,32**
- ↗ Çalışan Sayısı : **872**

(milyon ton)

	2009	2010	2011	2012	2013
Üretim	2,8	2,7	2,9	2,98	3,19
Satış	2,8	2,9	3,1	3,4	3,8

Yıllık 5 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Kırıkkale Rafinerisi, gerçekleştirilen ünite yatırımlarıyla Akdeniz standartlarına göre orta düzeyde kompleksiteye sahip bir rafineri haline gelmiştir. Nelson Kompleksitesi 6,32 olan rafineri, Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolun kapasitesine de sahiptir. Petrol kaynaklarına ve diğer Tüpraş rafinerilerine bağlantıları bulunan Kırıkkale Rafinerisi, karasal pazarlara AB normlarında ürünlerle hizmet edebilirliğiyle önemli bir lojistik avantaja sahiptir.

Batman Rafinerisi

- ↗ Kuruluş Yılı : **1955**
- ↗ Rafinaj Kapasitesi : **1,1 milyon ton**
- ↗ Depolama Kapasitesi : **228.000 m³**
- ↗ Kapasite Kullanım Oranı : **%92,1**
- ↗ Nelson Kompleksitesi : **1,83**
- ↗ Çalışan Sayısı : **463**

(bin ton)

	2009	2010	2011	2012	2013
Üretim	614	873	910	942	982
Satış	871	957	992	1.110	808

Yıllık 1,1 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Batman Rafinerisi Türkiye'nin ilk rafinerisi olma özelliğini taşımaktadır. Yerli ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahip olan Batman Rafinerisi, yabancı ham petrol kaynaklarına da boru hattıyla bağlıdır. Rafineri, kendi üretiminin yanı sıra Kırıkkale ve İzmir Rafinerileri'nden taşınan AB standartlarındaki ürünlerle, Doğu ve Güneydoğu Anadolu pazarında rekabet üstünlüğü kazanmaktadır.

Ekonomik Bakış

Rafinaj ürünlerinin tedariki sağlıklı bir ekonominin sürdürülebilmesinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'nin öncü rafinaj şirketi olarak Tüpraş, müşterilerin talepleri doğrultusunda Türkiye'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasında büyük bir sorumluluğa sahiptir. Sahip olduğu bu stratejik sorumluluğun bilinciyle hareket eden Tüpraş, ülke ekonomisinin gelişimi için gerekli petrol ürünlerinin eksiksiz karşılanması amacıyla çalışmaktadır. Tüpraş, endüstriyel gelişimin yanı sıra çevre ve yaşam değerlerine saygılı öncü bir şirket olarak yaşam kalitesinin artmasına da katkı sağlamaktadır.

Uluslararası gelişmeler, yerel petrol ve enerji piyasalarının durumu; global ekonomik ve jeopolitik etkilerle doğrudan bağlantılı olan ham petrolün işlenmesine dayalı bir üretim gerçekleştiren Tüpraş'ın faaliyetlerine doğrudan etki etmektedir. Tüpraş, bu gelişmeleri risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla takip ederek petrol ihtiyacının mümkün olan en yüksek düzeyde yerel kaynaklarla karşılanmasını sağlamakta, operasyonel ve finansal başarısını sürdürerek ülke için ürettiği katma değeri artırmaktadır. Devam etmekte olan küresel ekonomik krizin etkisiyle Akdeniz Bölgesi'nin yanı sıra Japonya ve Avrupa'da pek çok rafineri şirketinin üretimlerini askıya aldığı ve kapandığı bir süreçte, Tüpraş, daha müreffeh bir Türkiye için yatırımlarını sürdürmektedir.

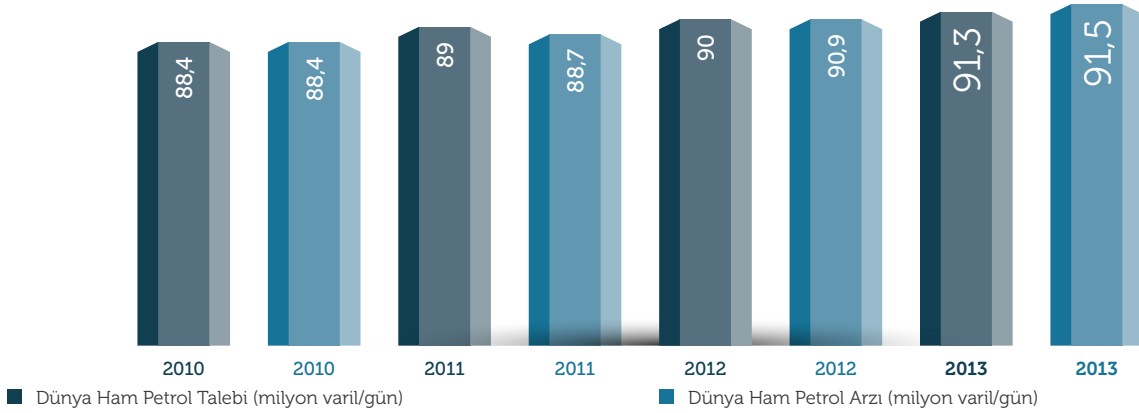
Petrol Pazarındaki Gelişmeler

Küresel talebin itici gücü olan Asya ülkelerinde petrol ürünleri talebinin orta distilat katmanında yatay seyretmesi, Avrupa'da ürün taleplerinin zayıf bir seyir göstermesine bağlı olarak Akdeniz ürün fiyatlarının petrol fiyatlarına göre zayıf performans sergilemesi gibi nedenler; bölgede rafinaj sektörü kârlılığını önemli ölçüde etkilemiştir. Tüpraş, bu çalkantılı ortamda sektör ortalamasının üzerinde performansını sürdürmüş ve şirketin geleceğini garanti altına alacak, rekabetçi konumunu daha da güçlendirecek önemli adımlar atmıştır.

Küresel Görünüm

Yeni yatırımlarla birlikte yeni rezervlerin keşfedilmesi petrolün stratejik bir ürün olarak önemini korumasını sağlamaktadır. Birincil enerji kaynaklarının küresel enerji tüketimi içerisindeki payları incelendiğinde, petrolün %33,4 oranıyla birincil enerji kaynakları arasında en büyük paya sahip olduğu görülmektedir. Petrol, birçok ülkede sanayi ve evsel ısınmada yerini diğer enerji kaynaklarına bırakmış olsa da, ulaşım sektörünün temel enerji kaynağı olmaya devam etmektedir. OPEC tarafından 2010 yılında gerçekleşen petrol tüketiminin %57'sinin ulaşım sektöründen kaynaklandığı belirtilmekte, ulaşım sektörünün petrol talebi içerisindeki payının 2035 yılında da %60 düzeyinde olacağı öngörülmektedir. Bu veriler, petrolün ulaşım için yakın gelecekte de önemini koruyacağını göstermektedir. Dünya petrol talebinin 2013 yılında, 2012 yılına göre %1,4'lük bir artışla günlük 91,3 milyon varile ulaştığı görülmektedir.

	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Dünya Ham Petrol Talebindeki Değişim	%0,7	%1,2	1,4%
Dünya Ham Petrol Arzındaki Değişim	%1,5	%2,5	0,7%

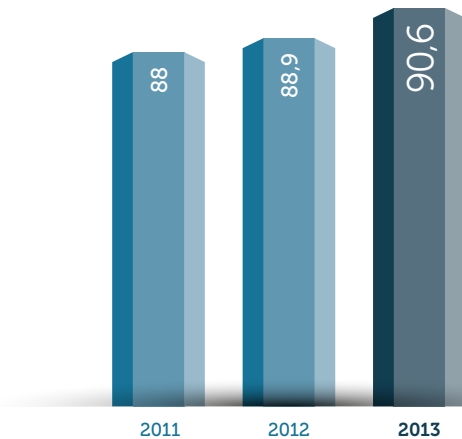
2013 yılında OPEC ülkelerinin petrol arzının %40,3'ünü gerçekleştirdiği ve OPEC petrol arzının 2012 yılına göre 2 milyon varil/gün düzeyinde azaldığı görülmektedir. OPEC dışı ülkelerde ise, OECD üyesi ülkelerin petrol arzının, Kuzey Amerika'daki petrol arzına bağlı olarak 5,4 milyon varil/gün arttığı ve bu miktarın toplam petrol arzının %22,9'una tekabül ettiği görülmektedir. OPEC ve OECD dışında kalan ülkelerin petrol arzında ise, 2012 yılına göre 0,3 milyon varil/gün düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Tüm bu artışların neticesinde, dünya ham petrol arzı 2013 yılında %0,7 oranında artarak 91,5 milyon varil/gün düzeyine ulaşmıştır.

2013 yılına 110 dolar/varil düzeyinde başlayan ve ilk çeyrek dönemi 107 ABD doları seviyesinde kapanan Brent ham petrol fiyatı, Mayıs ayında ABD'nin parasal genişlemeyi azaltabileceğini açıklamasıyla yükselen dolar kuru ve ekonomik zayıflığa gelişmekte olan ülkelerin de eklenmesiyle ikinci çeyrek dönemi sonunda 102 dolar/varil seviyesine gerilemiştir. Üçüncü çeyrek dönemde Ortadoğu'da artan jeopolitik gerilime bağlı olarak 117 dolar seviyesini gören petrol fiyatı, dördüncü çeyrekte Suriye kimyasal silah sorununun diplomatik yoldan çözümü, ABD bütçe problemi ile parasal genişlemenin azaltılmasındaki tereddütler ve İran ile P5+1 ülkeleri arasındaki nükleer görüşmelerinin olumlu sonuçlanması ile yılı 110 ABD doları düzeyinde kapatmıştır.

Avrupa ve ABD'de gerçekleşen rafineri konsolidasyonları ve rafineri kapanışları, Asya ve Orta Doğu'da devreye alınan yeni rafineri kapasite artışlarını dengelemiş ve dünya rafineri kapasitesi 1,72 milyon varil/gün artış kaydetmiştir. Bu üretim ka-

sitesi fazlası, 2013 yılı sonunda 0,62 milyon varil/gün üretim açığına dönüşmüştür. Bununla birlikte, Akdeniz Bölgesi'nde azalan talep ortamında ABD rafinerilerinin 2013 yılında daha yüksek kapasitede üretim yapmaları bir yandan bölgemize motorin akışını artırırken diğer yandan benzin ihracatını kısıtlamıştır. Yıl içinde Akdeniz piyasasında ağır ve hafif ham petrol fiyat makasının kapanması ile ağır petrolerin göreceli olarak pahalılaşması, küresel rafineri bakım duruşlarının 2012 yılına göre daha az olmasıyla küresel ölçekte oluşan ilave üretim yanında Avrupa ekonomisinde yeterli toparlanmanın olmaması rafineri marjını düşürmüştür. 2012 yılında 4,21 ABD doları/varil olan Akdeniz rafineri marjı, 2,54 ABD doları düşüş kaydederek 2013 yılında 1,67 ABD doları düzeyine gerilemiştir.

Dünya Rafinaj Kapasitesi (milyon varil/gün)

Ekonomik Bakış

Yerel Görünüm

Ham petrol temini 2012 yılına kıyasla %3,1 oranında bir azalma ile 2013 yılında 21,20 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Toplam teminin %11'i yerli üretimden karşılanırken %89'u ise ithalat yoluyla sağlanmıştır.

(milyon ton)

	2010	2011	2012	2013	Değişim (%) 2012-2013
Ham Petrol Temini	18,80	20,89	21,86	21,20	3,1
Petrol Ürünleri Üretimi	19,55	20,90	22,12	21,57	2,5
Petrol Ürünleri İthalatı	4,0	4,2	4,4	3,8	13,6
Petrol Ürünleri İhracatı	4,8	5,2	5,9	4,8	18,6

Akdeniz Bölgesi rafinerileri 2013 yılı boyunca WTI (West Texas Intermediate) ham petrol fiyat avantajından olumsuz yönde etkilenmiştir. Fiyat avantajı, ABD rafinerilerini sektörden olumlu yönde ayırtmış, yüksek kapasite kullanımı ABD'nin başta motorin olmak üzere net ürün ihracatçısı olmasını sağlamış, bu ürünlerin yaklaşık %50'sinin Avrupa ve Akdeniz bölgesine gelmesi ise Akdeniz Bölgesi rafinerileri açısından rekabeti zorlaştırmıştır. Bu dalgalanmalar neticesinde, Türkiye petrol ürünleri üretimi 2013 yılında %2,5'lik bir düşüşle 21,57 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Üretim miktarındaki azalma petrol ürün ithalatına 2012 yılına kıyasla %13,6'lık bir azalma olarak yansımış ve ithalat düzeyi 3,8 milyon düzeyine gerilemiştir. Petrol ürünleri ihracatı ise %18,6 oranında azalma göstererek 4,8 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Dünya petrol fiyatlarının dalgalı bir seyir izlemesi nedeniyle 2013 yılında akaryakıt pompa fiyatları da kamuoyu gündemindeki yerini ve önemini korumuştur. Brent petrol fiyatı, 2012 yılına kıyasla %2,5 oranında yükselerek artış trendini sürdürmüştür. Ham petrol fiyatlarındaki bu hareketlilik Akdeniz piyasalarını ve dolayısıyla Türkiye'deki ürün fiyatlarını da etkilemiştir. Vergi öncesi benzin pompa fiyatı TL bazında %11,4, vergi öncesi motorin fiyatı ise %9,6 artış göstermiştir. Ürün fiyatlarındaki artışa rağmen süregelen dizelizasyon eğilimi doğrultusunda motorin tüketimindeki artış trendi devam etmiştir. 2013 yılı toplam motorin türleri (motorin ve motorin diğer) tüketimi, 2012 yılına göre %6,8 artarak yaklaşık 20,1 milyon m³ düzeyine yükselmiştir. Benzin tüketimi ise son yıllarda ilk defa bir önceki yıl ile aynı seviyede seyretmiştir. Toplam benzin tüketimi 2012 yılına göre %0,2 oranında artarak yaklaşık 2,5 milyon m³ düzeyinde yükselmiştir. 2012 yılında 4,8 milyon metreküp olan LPG Otogaz tüketimi, 2013 yılında %2 oranında artarak 2013 yılında 4,9 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir.

Toplam otomotiv yakıtları tüketimi, önceki yılın aynı dönemine göre %5,1 oranında artarak yaklaşık 27,4 milyon m³ düzeyinde

gerçekleşmiştir. Otomotiv yakıtları içerisinde motorinin aldığı pay artmış, benzin türleri ve LPG Otogaz'ın payı ise azalmıştır. LPG Otogaz pazarının, otomotiv yakıtları içindeki payı azalmasına rağmen, tüketimi benzinin yaklaşık iki katı büyüklüğe ulaşmıştır ve toplam otomotiv yakıtları pazarının %17,8'ini oluşturmaktadır. Siyah ürünlerde ise, doğalgazın piyasada yaygınlaşmasının bir sonucu olarak kalorifer yakıtı ve fuel oil tüketimi azalma eğilimini sürdürmüştür. Kalorifer yakıtı tüketimi %28,6 azalarak yaklaşık 114 bin ton, fuel oil tüketimi ise %21,2 azalarak yaklaşık 420 bin ton civarında gerçekleşmiştir.

Toplam akaryakıt tüketimi 2013 yılında %5'lik bir artışla yaklaşık 19,1 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin toplam akaryakıt tüketimi 2007 ve 2008 yıllarında belirgin şekilde artmış, 2009 ve 2010 yıllarında ise gerileme göstermiştir. Bu gerileme siyah ürün tüketiminin doğalgaza geçiş nedeni ile önemli ölçüde azalması, 2009 yılında yaşanan küresel krizin olumsuz etkileri ve 10 numara yağ adı altında yapılan hileli akaryakıt faaliyetlerinin motorin tüketimi üzerindeki olumsuz etkilerinden kaynaklanmaktadır.

2013 yılında kaçak akaryakıt faaliyetlerinin devam ettiği gözlemlenmiştir. Alınan tedbirler ve getirilen düzenlemelerle birlikte kaçakçılığa konu olan miktar önemli ölçüde düşürülse de sorunun kökten çözümü için kaçakçılığı doğuran sebeplerin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Akaryakıt vergilerinin makul seviyelere çekilmesi, ÖTV uygulaması yerine vergi iadesi sistemine geçilmesi önerilmektedir. Kaçak akaryakıt satışının önüne geçmek adına gerçekleştirilen Ulusal Marker ve otomasyon gibi uygulamaların olumlu sonuçları görülmektedir. Bununla birlikte, yasal düzenlemelerde kaçak akaryakıt, sadece birim ürün içindeki Ulusal Marker miktarıyla tanımlanmaktadır. Otomasyon uygulaması için yapılan düzenlemeler ise bir bütün olarak iki farklı tüzel kişilik olan üretici ve dağıtıcı arasındaki sorumlulukları tam olarak ayırtmamaktadır. Bu

uygulamalardaki eksiklikler, üretici ve dağıtıcılar için önemli birer sorun olarak görülmektedir. Sektörel kuruluşlar, 10 numara yağ ve benzeri isimler altında yapılan kayıt dışı faaliyetlerin önüne geçilmesi adına yasal düzenlemelere ek kriterlerin getirilmesi yönündeki öneri ve çalışmalarını sürdürmektedir.

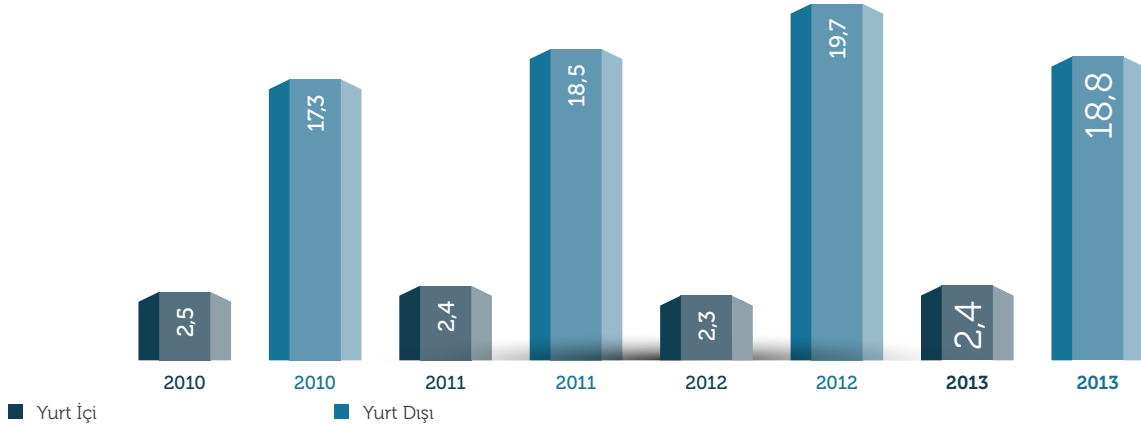
EPDK'nın 2011 yılı Eylül ayında yayınlanan tebliği doğrultusunda, benzine 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren en az %2 oranında yerli tarım ürününden elde edilmiş biyoetanol katılmaya başlanmış olup biyoetanol katkı oranı 2014 yılı başında %3'e çıkarılacaktır. Ancak, rafinerilerden temin edilen benzinlerdeki oksijen içeriğinin standartlarda belirtilen maksimum değere yakın olması, Ulusal Marker katımından sonra ölçümlerde yaşanan problemler ve kendi deposu olmayan dağıtıcı lisansı sahibi firmaların tedarik kısıtları nedeniyle bu yükümlülüğün tam olarak yerine getirilemeyeceği öngörülmektedir.

Türkiye'de akaryakıt sektöründen sağlanan dolaylı vergilerin toplamı artış gösterme trendini sürdürmüştür. Yıl içinde akaryakıt ürünlerinden sağlanan dolaylı vergiler bir önceki yıla kıyasla %17,6 artarak 60,1 milyar TL düzeyine ulaşmıştır.

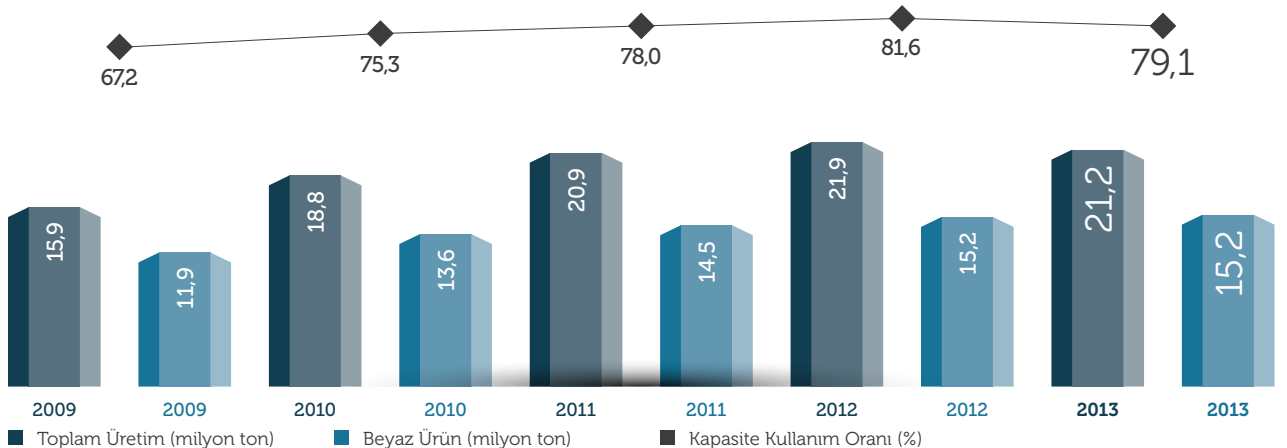
Ülke talebinin üzerinde ürettiği nitelikli ürünleri, uluslararası pazarlara da sunan Tüpraş, 2013 yılında konjonktürdeki değişiklikler paralelinde ihracat ve müşteri portföyünü genişletmiştir. Yurt içi piyasanın ekonomik koşullara ve pazar koşullarına bağlı olarak daraldığı dönemlerde, ortaya çıkan talep fazlası ürünlerin ihraç edilmesi, üretim ve stok maliyetlerinin aşağı çekilmesini sağlarken, döviz riskine karşı doğal korunma mekanizması da oluşturmaktadır. 2013 yılında yurt dışı ham petrol teminini %4,5'lik bir düşüşle 18,8 milyon ton düzeyinde gerçekleştirirken, yurt içi teminini %4,3 oranında artırarak 2,4 milyon ton düzeyine yükseltmiştir.

Tüpraş'ın Pazardaki Konumu

Ham Petrol Temini (milyon ton)

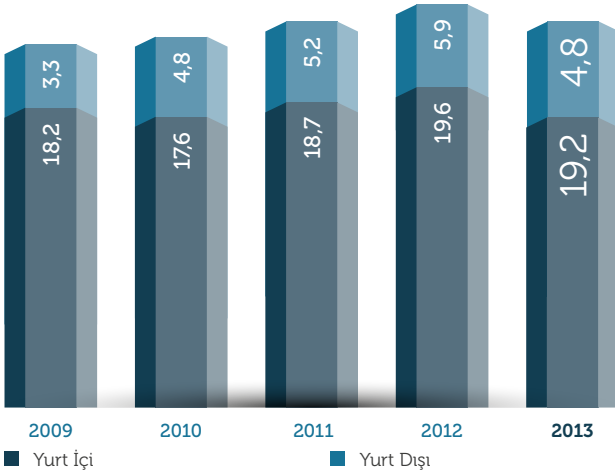

Üretim

2013 yılında Tüpraş, 21,6 milyon tonu ham petrol ve 671 bin ton yarı mamul olmak üzere toplam 22,2 milyon ton şarjı ünitelerine vermiş ve toplam %79,1 oranında kapasite kullanımı gerçekleştirmiştir. Düşük ihracat kârlılığı nedeniyle üretim 2013 yılında %3,2 azalarak 21,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Dönüşüm ünitelerinin etkin kullanımı sayesinde, %72,4 oranında beyaz ürün verimliliği elde edilmiştir.

Net Satışlar (milyon ton)

Tüpraş, 19,2 milyon ton yurt içi satış ve 4,8 milyon ton ürün ihracatıyla birlikte 2013 yılında toplam satış miktarını 24,1 milyon tona ulaştırmıştır. Müşteri odaklı stratejisini sürdüren Tüpraş'ın, 2013 yılında motorin satışlarında pazar payı %46, benzinde ise %97 seviyelerindedir.

Müşteri Memnuniyeti

Tüpraş, faaliyetlerini müşteri odaklılık anlayışıyla sürdürmekte ve müşteri deneyimi geliştirici uygulamalar yürütmektedir. Bu çerçevede, müşterilere mümkün olan en yüksek kalitede ürün ve hizmeti sunmak, ürün ve hizmetleri sürekli geliştirmek, tüm müşterilere eşit ve adil davranmak Tüpraş'ın temel taahhütleri arasındadır. Periyodik aralıklarla gerçekleştirilen "Müşteri Memnuniyet Anketi"nin ise 2014 yılında Tüpraş Genel Müdürlük Satış Müdürlüğü tarafından tüm ürün grupları için yürütülmesi planlanmaktadır.

Raporlama döneminde, müşterilerden gelen geri bildirimler doğrultusunda "Paydaş Bildirim Sistemi" revize edilmiştir. Bunun yanında 2012 yılında akaryakıt müşterileri için başlatılan "Müşteri Bilgilendirme Rehberi" projesinin devamı olarak 2013 yılında LPG müşterileri için "LPG Müşteri Bilgilendirme Rehberi" hazırlanmıştır. Tüpraş rafinerileri, ürünleri

ve süreçleri hakkında özet bilgileri içeren doküman, müşteri olma talebinden ürün alımı ve faturalandırmaya kadar tüm satış süreçleri ve Tüpraş çalışma kültürü hakkında müşterilere yol göstermek amacı ile hazırlanmıştır. Akaryakıt ve LPG müşterileri için tamamlanan "Müşteri Bilgilendirme Rehberi" projesinin ilerleyen dönemlerde kalan ürün grupları için de oluşturulması hedeflenmektedir. Bunun yanında, internet tabanlı uygulamaların altyapısının iyileştirilmesi amacıyla öncelikle Müşteri Portal'ının ardından CRM Portal'ının revize edilmesi planlanmaktadır.

Yerel Ekonomiye Katkı

Tüpraş, gerçekleştirdiği ürün arzı, yarattığı değer zinciri, geliştirdiği teknolojiler ve diğer birçok faaliyet unsuruyla Türkiye ekonomisinin gelişmesine doğrudan ve dolaylı katkı sağlamaktadır. Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olarak yerel ekonomik gelişimde oldukça büyük bir rol oynamaktadır.

İş Devamlılığı

Tüpraş'ın iş devamlılığı Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu petrol ürünlerinin zamanında ve eksiksiz sağlanması anlamına gelmektedir. Bu amaçla Tüpraş, risk değerlendirme, performans yönetim sistemleri ve sürekli iyileştirme çalışmalarlarıyla iş devamlılığını güvence altına almaktadır.

Üretim planlama sürecinde, piyasa koşulları, ürün talebi, ürün portföyü verimliliği projeksiyonları, rafineri konfigürasyonu ve hammadde temini gibi değişkenler çeşitli karar destek mekanizmalarının yardımıyla değerlendirilir ve gerçekleştirilir. Farklı senaryolar ışığında kısa, orta ve uzun vadeli üretim hedefleri belirlenir ve belirlenen hedeflere ulaşmak için gerekli yatırım ve faaliyet planları hayata geçirilir. Rafinerilerin mekanik bütünlüğünün ve konfigürasyon gelişiminin güvence altına alınmasına yönelik uygulama ve yatırımlar ile bu planların güvenli ve etkin bir şekilde yürütülmesi sağlanır.

İş süreçlerinde, yönetim sistemlerinde ve ürünlerde standardizasyonun sağlanmasında şirket içinde geliştirilmiş uygulamaların yanında uluslararası kalite ve yönetim sistem standartları ve iş mükemmelliği modelleri benimsenmektedir. Tüpraş, iyileştirme planlarını tüm faaliyet sahalarında uyguladığı ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 ve ISO 50001 Entegre Yönetim Sistemi kapsamında belirlemekte ve hayata geçirmektedir. Ürünler düzenleyici kuruluşların belirlediği standartlara uygun olarak üretilmekte ve kalite kontrolleri rafinerilere bağlı, tamamı akreditasyon sertifikasına sahip, Tüpraş Laboratuvarları tarafından gerçekleştirilmektedir. 2013 yılında, enerji şirketleri için büyük önem arz eden ISO 50001 Yönetim Sistem Standardı ve bilginin gizliliği, bütünlüğü ve erişilebilirliğinin yönetilmesinde sistematik bir yaklaşım izlendiğini doğrulayan ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetimi Sistem Standardı belgelendirmeleri tamamlanmıştır.

Tüpraş faaliyetlerinin devamlılığında bilişim sistemlerinin kesintisiz işlerliği büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla; güvenli, esnek ve yedekli bilişim altyapılarının oluşturulmasına özen gösterilmektedir. Ayrıca, mesleki bilgi ve deneyim bakımından üst düzey yetkinliklere sahip personel istihdam edilmekte ve gerektiğinde alanında önde gelen uzman danışmanlarla çalışılmaktadır.

Tüpraş, iş süreçlerinin entegrasyonu ve bilgi akışının iyileştirilmesine yönelik projelere 2013 yılında da devam etmiştir. Dönem içerisinde Nakit Akışı ve Dış Satın Alma konularında iki önemli proje ve sistem tamamlanarak uygulamaya koyulmuştur. Bunun yanında Tüpraş, üretim verilerinin yönetim kararlarına daha etkin şekilde dâhil edilebilmesi için "Yönetim Bilgi Sistemi" projesini başlatmıştır. Proje ile rafineri üretim süreçlerinden elde edilen bilgiler, oluşturulan karmaşık modeller aracılığıyla sürekli olarak analiz edilmekte, doğrulanmış ve yorumlanabilir bilgilerin yönetim kararlarına çok kısa gecikme süreleri ile dâhil olması sağlanmaktadır. Ek olarak, devam etmekte olan süreç iyileştirme çalışmaları sonucunda, bilişim altyapısının ve projelerin kurumsal ihtiyaçlara tam uyumunun sağlanması ve bilgi teknolojileri performansının detaylı bir biçimde ölçülebilir ve raporlanabilir hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ekonomik Etki Alanı

Tüpraş, oluşturduğu ekonomik etki alanıyla Türkiye ekonomisine doğrudan ve dolaylı birçok alanda katkı sağlamaktadır. Bu katkıların içinde en belirgin olanı vergi gelirleridir. Tüpraş faaliyetleri dolayısıyla oluşan doğrudan ve dolaylı vergi gelirleri Türkiye'nin toplam gelirleri içinde önemli bir paya sahiptir. 2013 yılında 28 milyon TL'nin üzerinde vergi ve benzeri yükümlülük ödemesiyle Türkiye ekonomisine katkıda bulunmuştur.

2013 yılı itibarıyla Tüpraş büyük çoğunluğunu yerel işgücünün oluşturduğu 4.714 çalışanı doğrudan istihdam etmektedir. İş ortakları firmalar tarafından Tüpraş faaliyetlerinde görev almak üzere istihdam edilen çalışan sayısı ise 613'tür. Tedarikçi ve dağıtıcı şirketler de göz önünde bulundurulduğunda Tüpraş operasyonları dolayısıyla oluşan değer zincirinde on binlerce kişi istihdam olanağı bulmaktadır. Çalışan istihdamının yanında Tüpraş, iş ortağı çalışanlarının, lise ve

üniversite öğrencilerinin mesleki eğitimlerine MLMM, ME-GEP gibi projeler vasıtasıyla destek vermektedir. 2013 yılında 373 lise, 919 üniversite öğrencisi bu projeler kapsamında Tüpraş'ta staj yapma imkânına sahip olmuştur.

Tüpraş, raporlama döneminde 1.595 aktif tedarikçisinden⁽¹⁾ toplam 386,3 milyon TL satın alım gerçekleştirmiştir. Dosya bazında %91,8, toplam tutar bazında %59,05 oranlarıyla bir önceki yıla kıyasla %4 daha fazla yerel alım gerçekleştirilmiştir. Tedarik operasyonlarının dosya bazında %2'si, toplam tutar bazında %3,8'i ise Tüpraş için özel üretim yapan yerli imalatçılardan sağlanmıştır.

Kaynağına Göre Tedarik Operasyonları

	2013	
	Dosya Adedi	Toplam Tutar (Milyon TL)
Yurtiçi	8.923	214,5
Yurtdışı	813	158,2
Yerli İmalat	190	13,6
Toplam	9.926	386,3

Tüpraş, tedarikçilerini yarattığı değer zincirinin vazgeçilmez bir parçası olarak görmekte ve tedarikçileriyle adilane ve yakın iletişim kurmaya özen göstermektedir. Tedarikçiler ile tanışma toplantıları organize edilmekte, tedarikçiler rafinerilerde, ilgili birimlere ürünlerini tanıtmak veya faaliyet alanlarındaki gelişmeleri aktarmak üzere toplantılar düzenleyebilmektedir. Bunun yanında, Tüpraş tedarikçilerle olan iş ilişkilerinde karşılıklı beklentilerin eksiksiz olarak karşılanmasına çalışmakta, tedarikçilerin mesleki yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimler düzenlemekte ve yerinde denetimler ile çalışma koşullarını kontrol ederek Tüpraş özdeş normlarına ulaşmalarını desteklemektedir. 2013 yılında, 300 tedarikçinin denetimi gerçekleştirilmiştir. Tedarikçilere yönelik olarak yılda bir kez uygulanan Tedarikçi Memnuniyet Anketi kapsamında tedarikçilerin %97,3'ü kurulan ilişkiler ile ilgili memnuniyetini belirtmiştir.

	2010	2011	2012	2013
Vergi ve Benzeri Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	19.941	24.147	26.643	28.607
Ödemelerin Türkiye Merkezi Yönetim Gelirleri İçindeki Payı (%)	7,85	8,16	8,01	7,35
Ödemelerin Türkiye Toplam Vergi Gelirleri İçindeki Payı (%)	9,44	9,47	9,52	8,74

(1) Belirtilen rakamlara ham petrol, ürün ve yarı mamul tedarik operasyonlara dâhil değildir.

2013 yılında Tüpraş, Tedarikçi İlişkileri Yönetimi Projesi kapsamında merkezi satın alma süreçlerinin elektronik ortama aktarılmasını sağlanmış; böylelikle ihale süreçleri daha kolay erişilebilir, şeffaf ve daha hızlı sonuçlandırılabilir bir yapıya kavuşmuştur.

Ar-Ge Çalışmaları

Tüpraş Ar-Ge stratejisinin temel prensibi üründe farklılık yaratmak ve süreçte öz yeterlilik sağlamaktır. Bu doğrultuda Tüpraş, Ar-Ge çalışmalarıyla rafine süreçlerinde Mevcut En İyi Teknoloji (BAT) uygulamaları geliştirmeyi ve hayata geçirmeyi; ürünlerin niteliklerini uzun vadeli ihtiyaçlar, sektörel beklentiler ve gelecek düzenlemelerle uyumlu olacak biçimde iyileştirerek yeni ticari ürünler geliştirmeyi hedeflemektedir. Rafineri süreçlerinin çevresel etkilerin azaltılmasına ve alternatif yakıt teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar Tüpraş'ın özellikle önem verdiği ve rekabet avantajı sağladığı inovasyon alanlarındandır. Tüpraş, 2013 yılında ulusal ve uluslararası kuruluşlarca onaylanmış 16 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

Tüpraş, Ar-Ge projelerinden elde ettiği çıktılarını fikri haklar kapsamında yönetmektedir. 2013 yılında, "Eşanjörlerin Kirlilik Takibi, Modellenmesi, Simülasyonu ve Optimal Bakım Planlaması ile Rafineri Enerji Kayıplarının Azaltılması" konulu Ar-Ge projesi sonrası geliştirilen simülasyon programı rafinerilerde uygulanmaya başlamıştır. Proje sonucu ortaya çıkan ve HexMon adı verilen ürün Tüpraş'ın geliştirdiği ilk ticari ürün olma yolunda ilerlemektedir. HexMon'un uluslararası marka tescil başvurusu yapılmıştır.

Tüpraş raporlama döneminde proje ve bütçe hacmindeki büyümeye paralel olarak Ar-Ge çalışma sahasını genişletme çalışmaları yürütmüştür. 2014 yılında tamamlanacak olan Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nin, büyüklüğü 3 kat artırılarak faaliyetlerine 12.950 m²'ye ulaşan bir kampüs alanında devam etmesi planlanmaktadır. Tüpraş Ar-Ge Kampüsü'nün bağlı laboratuvarları ve uzman personeliyle birlikte uluslararası araştırmalar yapan bir araştırma merkezine dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Tüpraş, Ar-Ge stratejisi çerçevesinde üniversiteler, araştırma merkezleri ve sanayi kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yürütülmesine büyük önem vermektedir. Tüpraş'ın sanayi ve öğretim üyelerini bir araya getirerek alternatif enerji kaynakları konusunda uluslararası düzeyde bilimsel çalışmalar ve inovasyon projeleri üretilmesi amacıyla, 2012 yılında Koç Üniversitesi işbirliğiyle hayata geçirdiği Enerji Sistemleri Geliştirme Merkezi-KÜTEM kapsamında çalışmalara devam edilmektedir. KÜTEM'in hayata geçirilmesi sayesinde Tüpraş'ın enerji alanında yaptığı çalışmalar, bilimsel bakış açısıyla zenginleştirilmektedir.

Alternatif Yakıt Katkılarının Geliştirilmesi

Koç Üniversitesi danışmanlığında yürütülen proje kapsamında gliserin eterifikasyonu yöntemiyle yüksek içerikli eterler elde edilmektedir. Diğer yakıtlar ile karşılaştırıldığında eterlerin çevreye zararlı madde ve partikül emisyonu miktarında azalma sağlayacağı öngörülmektedir. Proje ile üretilen gliserol eterlerinin motorin katkı malzemesi olarak kullanılabilirliğinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Proje literatürdeki çalışmalardan ayıran en önemli fark Tüpraş ünitelerinden elde edilen fraksiyonların kullanımudur. Rafineri bazlı bir çalışma olması özelliği ile proje, mevcut çalışmalara farklı bir boyut kazandıracaktır.

Tüpraş, geçtiğimiz sene olduğu gibi, 2013 yılında da AB EU-REKA Programı Düşük Karbon Enerji Teknolojileri Grubu (EURAGIA+) Yönetim Kurulu ve Teknik Komite üyesi, Avrupa Otomotiv Araştırma Ortakları Derneği (EARPA) Çalışma Grubu üyesi görevlerini üstlenmiştir. Üyeliklerinin yanında Tüpraş, Gelişmiş Motor Yakıtları Platformu (IEA) ve Avrupa Asfalt Kaplama Birliği (EAPA) çalışmalarına katılım sağlamıştır. Tüpraş'ın raporlama döneminde yürüttüğü "Kendi Kendini İyileştiren, Dayanıklılığı Yüksek, Düşük Bakım Maliyetli Modifiye Asfalt Geliştirilmesi" ve "Yüksek Verimlilikle Rafineri Optimizasyon Modeli Geliştirilmesi" projeleri EUREKA etiketi almıştır.

Tüpraş 2012 yılında gerçekleştirdiği 32,5 milyon TL'lik Ar-Ge harcamasıyla 2013 yılı Türkiye Ar-Ge sıralamasında düküncülüğü elde etmiş, raporlama döneminde ise 36,8 milyon TL Ar-Ge harcaması gerçekleştirmiştir. Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nin üretim süreçlerinde verimliliği artırarak çevresel etkiyi azaltmaya, zararlı emisyonların giderilmesine, yeni ticari ürünler elde edilmesine yönelik olarak hayata geçirdiği inovasyon projeleri için 3,8 milyon TL teşvik almıştır. Raporlama döneminde 27 ulusal ve uluslararası bilimsel makale yayınlayan Tüpraş 12 patent başvurusunda bulunmuştur. 2013 yılı sonu itibarıyla, Tüpraş'ın gerçekleştirdiği toplam patent başvuru sayısı 19'a ulaşmıştır.

Bor Katkılı Hidroprocessing Katalizörlerinin Geliştirilmesi

2013 yılında onaylanan proje kapsamında, ülkemizin doğal kaynakları arasında yer alan bor malzemesi hidroprocessing reaksiyonlarında kullanılan katalizörlere eklenerek katalizörlerin malzeme ve verimlilik özelliklerinin analizi gerçekleştirilmektedir.

Çevreye Bakış

Tüpraş'ın çevre yönetimine bakışı kaynak verimliliğinin sağlanması, üretim süreçlerinden kaynaklanan emisyon, atık ve diğer çevresel etki potansiyelinin en aza indirilmesi, ürünlerin çevresel etkilerinin düşürülmesi ve yasal düzenlemelere uyumun korunması temelinde şekillenmektedir. Tüpraş, Türkiye'nin öncü rafinaj şirketi olarak gelişen ekonominin gereksinim duyduğu petrol ürünleri ihtiyaçlarının karşılanması ve gelecek nesillerin kaliteli bir yaşam sürdürmesi için çalışır.

Tüpraş çevre yönetimi, Çevre Müdürlüğü tarafından yürütül-mekte olup sektörel açıdan kritik öneme sahip olan enerji yönetimine yönelik konulardan Enerji Yönetim Müdürlüğü sorumludur. Rafinerilerde ise bu sorumluluğu Çevre Yönetim Birimleri ve Enerji Yöneticileri taşımaktadır. Tüpraş çevre yönetiminde uygulanan sistemler risk analizine dayalı, şirket içi ve uluslararası standartlarla temellendirilen ve taviz verilmeden uygulanan sistemlerdir. Uygulama ve performans sonuçları sürekli takip edilmekte, iç denetim süreçlerinin yanı sıra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetimi, yetkilendirilen kurumlar ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimlerle Koç Topluluğu Çevre Denetimi sürecine de tabi tutulmaktadır. Bu sayede, sistemlerin şirket içi ve dışından çok sayıda kuruluş tarafından çapraz bir değerlendirme ile izlenmesi sağlanmaktadır.

Tüm Tüpraş faaliyet tesislerinde ISO14001 Çevre Yönetim Standardı ve ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardı takip edilmekte ve düzenli olarak belgelendirme çalışmaları yürütülmektedir. Tüpraş'ın temel çevresel etki alanı olan enerji tüketimi ve sera gazı emisyonlarının etkin takibi için hesaplama kriterleri belirlenmiş ve tüm tesislerde fiilen uygulamaya geçilmiştir.

Tüpraş Rafinerilerine Çevre Ödülleri

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye büyükşehir belediyeleri tarafından organize edilen yarışmada İzmir Rafinerisi, Çevreci Tesis Ödülü'ne layık görülmüştür. Rafineri, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın düzenlediği ödül töreninde ise Fuel Oil'den doğal gaza geçiş yapılması sonucu atmosfere verilen emisyon değerlerinde ciddi miktarda azalma sağlayan Baz Yağları Kompleksi Burner Modernizasyonu projesi ile En İyi Çevre Uygulamaları Ödülü kategorisinde birincilik ödülünü elde etmiştir. Yine aynı törende İzmir Rafinerisi ambalaj atıklarının ayrıştırılmasını sağlamak ve geri kazanılmasına yardımcı olmak fikriyle oluşturulan Mutlu Atıklar Aliağa'da Ambalaj Atıklarının Ayrıştırılması Projesi ile Çevre Alanında Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ödülü kategorisinde ikincilik elde etmiştir.

Batman Rafinerisi ise, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından düzenlenen yarışmada En Temiz Sanayi Ödülü'ne layık görülmüştür.

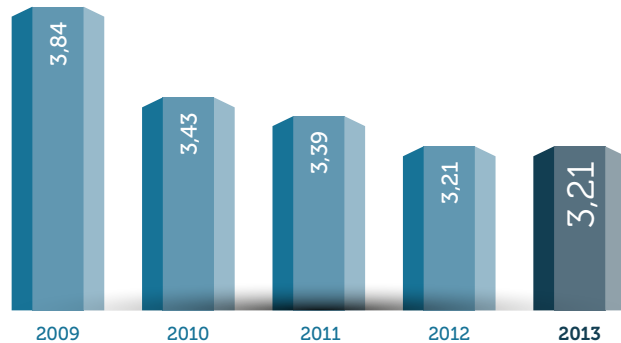
Enerji ve İklim Değişikliği

Yenilenebilir enerji ve alternatif enerji kaynaklarındaki ümit verici gelişmelere rağmen enerji talebinin karşılanmasında konvansiyonel enerji kaynaklarına bağımlılığın artan nüfusla birlikte gelecekte de devam edeceği öngörülmektedir. Öte yandan, iklim değişikliği, çevre sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin en önemli sorunlarından olup özellikle rafinaj sektörü için birçok risk teşkil etmektedir. Emisyon miktarındaki artışa bağlı olarak iklim değişikliğinin de etkileri artmakta ve bu durum değer zinciri boyunca çeşitli zorluklar doğurmaktadır. Gelecekte daha zorlu çevresel, yasal, finansal ve sosyal riskleri yönetmek durumunda kalacak olan rafinaj şirketleri için üretim süreçlerinde ve ürün portföyünde iklim dostu teknolojilerin tercih edilmesi temel bir sorumluluktur. Taşıdığı bu sorumluluğun bilinciyle Tüpraş, gerçekleştirdiği enerji verimliliği çalışmalarıyla üretim süreçlerinden, çevre dostu teknoloji ve uygulamalarla operasyonel süreçlerinden; ürün spekti yatırımları ve Ar-Ge çalışmalarıyla ise tüketim süreçlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının azaltılması yönünde çaba sarf etmektedir.

Enerji Yönetimi

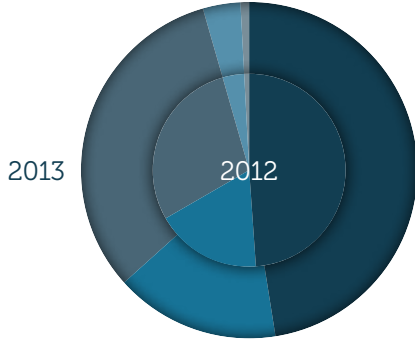
Enerji yoğun bir üretim süreç bütünü olan rafinaj operasyonlarında gerçekleşen enerji tüketimi ve buna bağlı emisyon değerleri işlenen ham petrol miktarındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmektedir. Bu nedenle Tüpraş enerji yönetimi, verimlilik artırıcı çalışmalarla daha az enerji ve emisyonla daha fazla ham petrol işlenmesini hedeflemektedir. Verimlilik çalışmalarıyla üretimden kaynaklanan çevresel etki azaltılırken karlılık üzerinde de olumlu etki yaratılmaktadır.

İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (GJ/ton)

2013 yılında işlenen ham petrol miktarındaki %2,5'lik düşüşe paralel olarak, gerçekleştirilen verimlilik çalışmalarının da etkisiyle Tüpraş, toplam enerji tüketiminde 2012 yılına kıyasla %2,7'lik bir iyileştirme sağlamıştır. Raporlama dönemi faaliyetlerinde 68.752 TJ doğrudan, 395 TJ dolaylı olmak üzere toplam 69.147 TJ enerji tüketimi gerçekleşmiştir. İşlenen ham petrol başına enerji tüketimi 3,21 GJ/Ton olarak gerçekleşirken Tüpraş'ın Solomon Enerji Yoğunluğu Endeksi (EII) değeri ise 105,3'ten 102,1'e düşürülmüştür.

Kaynaklarına Göre Enerji Kullanım Oranı (%)

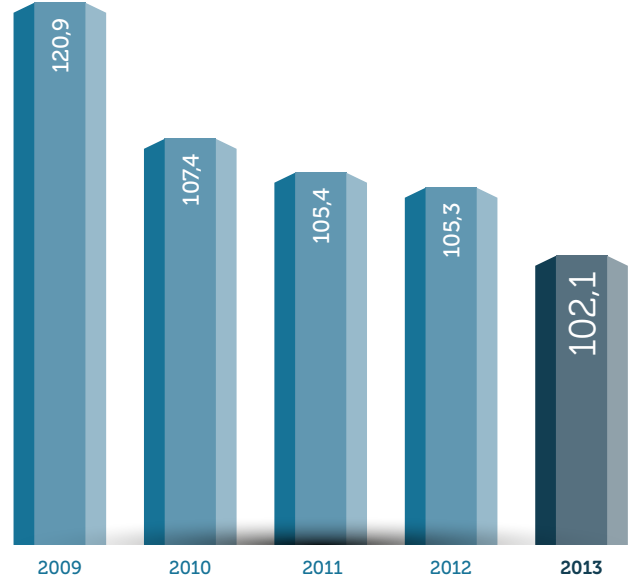
2013

- Doğalgaz, %47,53
- Fuel Oil, %15,86
- Fuel Gaz, %32,23
- Kok, %3,82
- Elektrik, %0,57

2012

- Doğalgaz, %48,93
- Fuel Oil, %17,80
- Fuel Gaz, %28,90
- Kok, %3,72
- Elektrik, %0,65

Tüpraş EII Performansı

Tüpraş akaryakıt ürünlerinin rafineriler ve satış terminalleri arasındaki lojistik operasyonlarında karayolu taşımacılığı en büyük paya sahiptir. Akaryakıt ürünlerinin karayolu trafiği oluşturmadan daha güvenli taşınmasını sağlaması, enerji sarfiyatını ve emisyon miktarını azaltıcı etkisi nedeniyle Tüpraş, demiryolu taşımacılığını da tercih etmektedir. Bu kapsamda 2013 yılında toplam lojistik operasyonunun %11'ini oluşturan 328.665 ton ürün demiryolları aracılığıyla taşınmıştır.

Çevreye Bakış

Enerji Verimliliği Projeleri

	Proje Sayısı	Enerji Tasarrufu (TJ)	Emisyon Tasarrufu (ton CO ₂ e)
2009	52	10.891	542.253
2010	65	3.155	308.600
2011	92	3.053	316.955
2012	97	5.255	348.173
2013	40	2.841	189.019

Enerji Verimliliği Projeleri

Enerji verimliliği projeleri, Tüpraş'ın operasyonel performansın artırılmasının yanında sera gazı emisyonlarının azaltılması için başvurduğu en temel yöntemdir. Tüpraş, 2013 yılında iş süreçlerinde enerji verimli ekipmanların tercihi, süreç iyileştirmeleri ve enerji kayıplarının önlenmesine yönelik toplam 40 enerji verimliliği projesi gerçekleştirmiştir. Bu projeler sayesinde enerji tüketiminde 2.841 TJ, sera gazı emisyonlarında 189.019 ton CO₂e tasarruf sağlanmıştır.

Membranlı Sistemler ile Enerji Tasarrufu

İzmit Rafinerisi'nde, buhar tüketimi yüksek olan konvansiyonel sistemler, Tüpraş mühendisleri tarafından tesis edilen membranlı sistemler ile değiştirilmiştir. Böylelikle, raporlama döneminde enerji tüketimi 293 bin GJ üzerinde, sera gazı emisyonu ise 12.446 ton CO₂ azaltılmış olup yıllık 5,8 milyon TL maliyet tasarrufu sağlanmıştır.

Yeni Gaz Türbini Projesi

İzmir Rafinerisi'nde, yeni gaz türbini ve ilave ateşlemeli atık ısı kazanı tesisi ile buhar ve elektrik üretiminde verimli ko-jenerasyon sistemlerine geçilmiştir. Proje sayesinde yıllık enerji tüketiminde 553 bin GJ'den fazla, sera gazı emisyonlarında ise 23.469 ton CO₂ tasarruf sağlanmaktadır.

Isıl Entegrasyon Projesi

2013 yılında Kırıkkale Rafinerisi'nde ısıl entegrasyon projesi devreye alınmıştır. Projesi ile yılda 410 bin GJ'ün üzerinde enerji ve 11.145 ton CO₂ tasarrufu elde edilirken yıllık 6,7 milyon TL maliyet tasarrufu sağlanmaktadır.

Yeşil IT

Tüpraş, Yeşil IT uygulamaları kapsamında, bilişim sistemlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin düşürülmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Raporlama döneminde, soğutma sistemlerinde verimlilik artırıcı çalışmalar ve sanal sunucu uygulamalar gerçekleştirilmesinin yanı sıra dokümanların elektronik ortamda üretilmesi, kullanılması ve saklanması yoluyla kağıt kullanımında azalma sağlanmıştır.

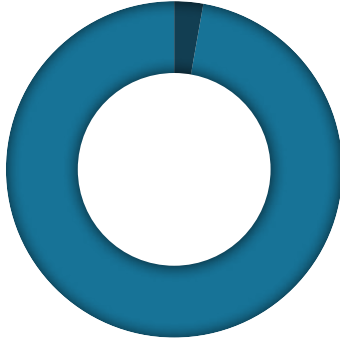
Su Yönetimi

Su, rafinaj operasyonlarında yoğun olarak kullanılan bir kaynaktır. Faaliyetleri için zaruri önem taşıyan suyun kullanımında Tüpraş sorumlu bir tutum sergilemektedir. Su yönetimine yaklaşımı dâhilinde, verimlilik ve geri kazanım uygulamalarıyla taze su kaynağı kullanımının ve atık su miktarının azaltılmasını, deşarj kalitesinin yasalarda belirtilen normların da üzerine çıkartılmasını hedeflemekte ve bu yönde çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalarla Tüpraş bir yandan operasyonel verimliliği artırırken bir yandan da faaliyetlerini su kaynakları ve doğal alıcı ortamın biyoçeşitlilik değeri üzerinde olumsuz etki yaratmadan yürütmektedir.

Raporlama döneminde, tüm rafineriler bazında su tüketiminde %9,5 iyileştirme sağlanarak Tüpraş faaliyetlerinde toplam su tüketimi 19 milyon m³ olarak gerçekleştirilmiştir. Ürün başına su tüketim miktarı ise %10 oranında bir düşüşle 0,95 m³/ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Ham su çekiminin %97'sini yüzey kaynakları oluştururken kalan %3'lük kısım şebeke suyu ile karşılanmıştır. Raporlama döneminde yer altı suyu kullanımı gerçekleşmemiştir.

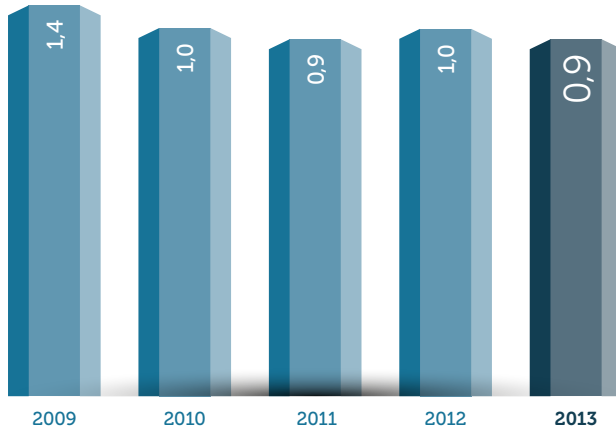
Raporlama döneminde, su geri kazanımı uygulamalarına da devam edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda Tüpraş faaliyetlerinde kullanılan toplam su miktarı %36,3 oranında geri kazanılmış su ile sağlanmıştır. Geri dönüştürülen toplam su miktarı 11 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir.

Kaynağına Göre Su Kullanım Oranı

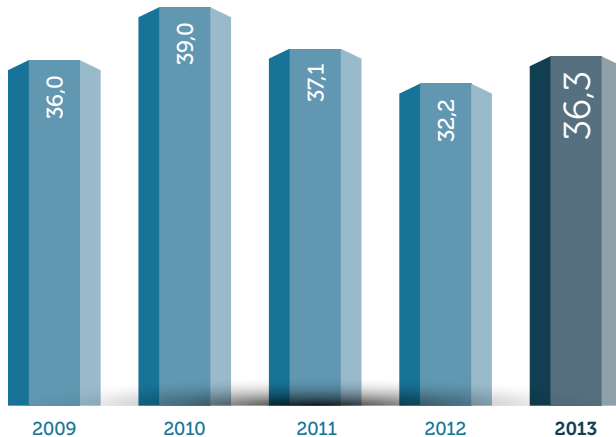

■ Şebeke, %3 ■ Yüzey, %97

Ürün Başına Su Tüketimi (m³/ton)

Su İhtiyacının Geri Kazanım ile Karşılama Oranı (%)

Batman Rafinerisi Atık Su Dengeleme Tankları Projesi

Batman Rafinerisi'nde atık su arıtma ünitelerinden kaynaklanan UOB emisyonlarının azaltılmasına yönelik olarak; atık su dengeleme tankları projesi geliştirilmiş ve inşaat süreci başlatılmıştır. Proje sayesinde atık su sistemine gelen sular ilk olarak dengeleme tanklarına alınarak UOB emisyonlarının azaltılmasının yanı sıra atık yağ geri kazanımı sağlanacaktır.

Su geri kazanımı, ham su tüketim değerlerinin sınırlandırılmasına yönelik en temel uygulamadır. Atık su arıtma tesislerinde gerçekleştirilen uygulama ve yatırımlar, su geri kazanım performansının iyileştirilmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu çalışmalar sayesinde bir yandan üretime döndürülmek üzere geri kazanılan su miktarı yükselirken bir yandan da deşarj edilen atık su, ilgili yasal mevzuatta belirtilen limit değerlerin çok altında kirlilik yüklerine ulaştırılarak doğal alıcı ortama deşarj edilmektedir. Raporlama döneminde Tüpraş rafinerilerinde 11,6 milyon m³ atık su, doğal alıcı ortama yasal izinlerde belirtilen limit değerlere uygun olarak deşarj edilmiştir.

Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik

Tüpraş, faaliyetlerinin doğal alanlar ve canlılar üzerinde yaratabileceği olumsuz etkileri önlemek adına risk tespit çalışmaları yürütmektedir. Potansiyel risklere karşı tedbir mekanizmaları oluşturulmakta ve çevresel etkiler sürekli olarak ölçümlenerek kontrol altında tutulmaktadır. Risk bazlı yöntemlerle hazırlanan müdahale planları ve belirli aralıklarla gerçekleştirilen tatbikatlarla acil durumlara karşı hazırlık hali korunmaktadır.

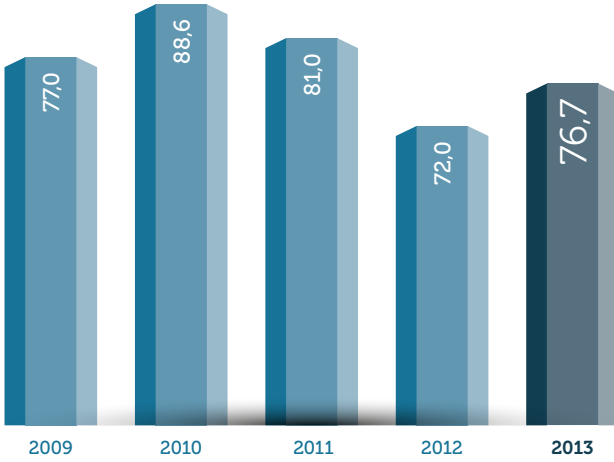
Tüpraş üretim tesisleri, endüstriyel alanlarda faaliyet göstermekte olup fiziki etki alanı içinde 1. derece doğal sit alanı, çevre koruma alanı, RAMSAR ya da benzeri sulak alanlar bulunmamaktadır. Fiziki yatırım kararları alınırken özel statülü alanlardan uzak olunmasına dikkat edilmektedir. Sorumlu çevre yaklaşımı ve etkin çevre yönetimi uygulamaları sayesinde raporlama döneminde Tüpraş faaliyetlerinden dolayı doğal çevre ve canlı popülasyonu üzerinde belirgin bir olumsuz etki meydana gelmemiştir. Tüpraş, üretim süreçlerinde oluşan atıkların bertarafında geri kazanımın ön plana çıkarılması; çalışanlara, iş ortaklarına ve topluma yönelik çevre eğitimleriyle bilinç düzeyinin yükseltilmesi ve ağaçlandırma faaliyetlerinde biyoçeşitlilik değerinin artırılması gibi uygulamalarla biyoçeşitlilik üzerinde oluşabilecek çevresel etkileri azaltmakta ve farkındalığı geliştirmektedir. Bunun yanında, ürün spekti ve Ar-Ge çalışmalarıyla da ürünlerin çevresel etkilerinin azaltılması yönünde çalışılmaktadır.

Çevreye Bakış

Katı Atık Yönetimi

Tüpraş, atık yönetiminde atık miktarının azaltılmasını ve oluşan atıkların kaynağında ayrıştırılarak geri kazanılmasını, geri kazanılamayan atıkların ise lisanslı firmalar tarafından türüne uygun yöntemlerle bertaraf edilmesini ilke edinmektedir. Tüpraş faaliyetleri sonucunda 2013 yılında oluşan toplam atık miktarı 2012 yılına kıyasla %27,8 oranında bir iyileşme ile 27.450 ton olarak gerçekleşmiştir. Oluşan atığın %76,7 oranında geri kazanımı sağlanmış olup geri kazanılamayan atıklar yasal düzenlemelerde belirtilen norm ve yöntemlerle lisanslı kuruluşlarca bertaraf edilmiştir. Toplam atık miktarındaki azalmaya bağlı olarak tehlikeli atık miktarında da 2012 yılına göre %15,4 iyileşme sağlanmıştır.

Atık Geri Kazanım Oranı (%)

2013 yılında Tüpraş rafinerilerinde çeşitli atık azaltma ve atık maliyeti düşürme projeleri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Genel Müdürlük tarafından yapılan ihale ile evsel ve tehlikeli atıkların toplama ve ayrıştırılması tek bir firmaya verilmiş ve tüm Tüpraş rafinerilerinde Çevre Mühendisleri nezaretinde atık yönetimi uygulaması başlatılmıştır. İzmit ve İzmir rafinerilerinde yapımı tamamlanmak üzere olan dekanter sistemi ile

çamur susuzlaştırma ihalesi yapılmıştır. Böylelikle daha az atığın bertarafa gönderilmesi sağlanacaktır. İzmit Rafinerisi'nde karadaki döküntülerin kum yerine bioturka-oilgator ile toplanması yoluyla kontamine atık miktarı ve bertaraf maliyetleri azaltılmış, 2013 yılında yönetmelikteki değişiklik doğrultusunda ambalaj atıkları satılmaya başlanmış ve gelir elde edilmiştir. Aynı zamanda 2012 yılına kıyasla atık ambalaj miktarında düşüş kaydedilmiştir. Bunun yanında Körfez Belediyesi ile işbirliği yapılarak meyve suyu ve soda şişelerinin evsel atıklarla karışmasını engellemek amacıyla iki adet cam şişe toplama kumbarası temin edilmiştir. Batman Rafinerisi'nde başlatılan atık bitkisel yağ toplama kampanyası dâhilinde ise bitkisel atık yağların lavabolara dökülmesi engellenerek özellikle lojman bölgesinde yaşanan altyapı sorunlarının önüne geçilmesi ve atıkların azaltılması amaçlanmaktadır.

Yine Batman Rafinerisi'nde çalışanların bilgilendirilmesi amacıyla Emniyet-Çevre bültenleri yayınlanmış ve SEÇ konuşmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışanlarla mail yoluyla paylaşılan 8 adet Emniyet-Çevre Bülteni'nin 4'ünde bitkisel atık yağlar, evimizdeki tehlikeli atıklar ve su kirliliği konularına detaylı olarak yer verilmiştir. Tüm çalışanlara yönelik olarak hazırlanan 7 SEÇ konuşmasında ise atık hiyerarşisi, geri dönüşüm, atıkların ayrı toplanması, ömrünü tamamlamış lastikler, floresan lambalar ve geri kazanımı, elektronik atıklar ve döküntü kitlerinin kullanımı ve döküntüye müdahale konuları işlenmiştir.

Çevre Eğitim ve Yatırımları

Çevre eğitimleri, Tüpraş çevre yönetim sisteminin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Tüpraş, çalışanların, iş ortaklarının ve toplumun genelinin katılımını amaçlayan çevre eğitimleri düzenlemektedir. Raporlama döneminde toplam 15.037 katılımcıya 46.418 kişi*saat çevre eğitimi verilmiştir.

Tüpraş, her yıl önemli ölçüde finansal kaynağı çevre performansının geliştirilmesine yönelik yatırım ve çalışmalara ayırmaktadır. Bu kapsamda Tüpraş 2012 yılında 48,76 milyon TL yatırım maliyeti ve 148,64 milyon TL işletme maliyeti olmak üzere toplam 197,4 milyon TL çevre harcaması gerçekleştirmiştir.

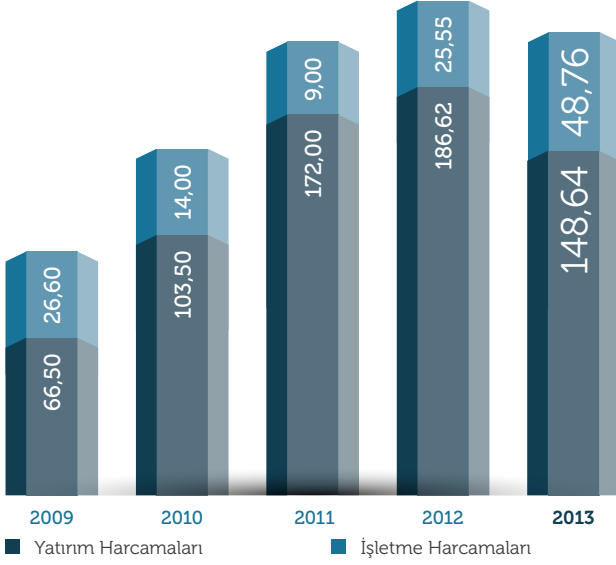
Çevre Eğitimleri

	Çalışanlar		İş Ortakları		Toplum	
	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat
2013	2.896	23.751	10.627	19.727	1.514	2.940

Çevreye Bakış

Çevre Harcamaları (milyon TL)

Ağaçlandırma Çalışmaları

Tüpraş, doğal hayatın geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla yürüttüğü ağaçlandırma çalışmalarına raporlama döneminde de devam etmiştir. Bu çalışmalarla her yıl önemli miktarda orman arazisi doğaya kazandırılmaktadır.

2008 yılından beri devam eden Tükettiğimiz Oksijeni Üretiyoruz Projesi kapsamında Kırıkkale Rafinerisi Sosyal Tesislerinde konaklayan her misafir için fidan dikilmektedir. Gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülen proje kapsamında fidan üretimi yapılmakta ve yetiştirilen fidanlar Kırıkkale Üniversitesi yerleşkesinde yer alan "TEMA-Tüpraş Ormanı"na dikilmektedir. Yetiştirilen fidanların bir kısmı ise ağaçlandırma çalışması yapmak isteyen diğer kuruluşlara bağışlanmaktadır. 2013 yılında 1.055 tanesi Tüpraş konukları için olmak üzere toplam 6.635 adet fidan dikilmiştir. Böylece, proje kapsamında bugüne kadar dikilen fidan sayısı 41.293'e ulaşmıştır.

Genel Müdürlük ve İzmit Rafinerisi SEK Doğa Kulübü gönüllüleri tarafından geliştirilen "Gülümseyen Doğa Mutlu Okullar" projesi kapsamında doğadan toplanan tohumlar rafineri serasında fidan haline getirilerek 2013 yılı için seçilen iki okulda ağaçlandırma çalışması yapılmıştır. Karamürsel Ticaret Meslek

Lisesi ve TEV İnanç Türkeş Özel Lisesi'nde gerçekleştirilen çalışmalarda sırasıyla 70 ve 282 adet fidan toprakla buluşturulmuştur.

"İzmit Rafinerisi'nin Gaz Türbini Protokolü" kapsamında Tüpraş Hatıra Ormanı'nda 3 hektarlık alana 5.000 adet fidan dikilmiş; Tüpraş İzmir Rafinerisi'nde çalışanların yeni doğan çocukları için TEMA işbirliği ile fidan bağışında bulunulmuştur. Batman Rafinerisi tarafından gerçekleştirilen 153 adet fidan dikimi ise SEK Doğa Kulübü ve EÇK işbirliği ile Diyarbakır'da gerçekleştirilmiştir.

	2009	2010	2011	2012	2013
Dikilen Fidan Sayısı	10.272	3.383	14.158	8.836	6.635
Giderilen CO ₂ Emisyonu (ton) ⁽¹⁾	3.390	1.116	4.672	2.916	2.191

(1) Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr

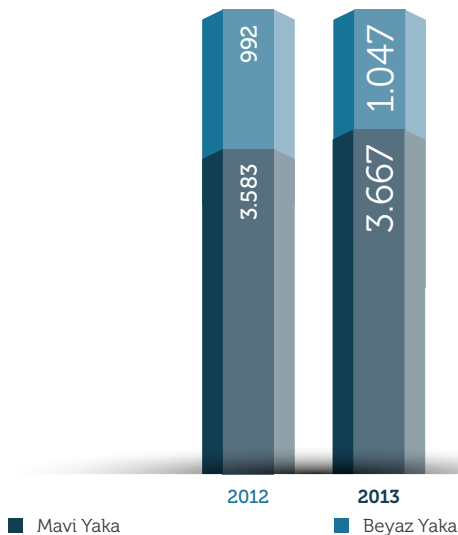
İnsana Bakış

Petrol rafinaj sektörü gibi ülke ekonomisinde ve toplum hayatında son derece büyük önem taşıyan bir sektörde nitelikli insan kaynağı sürekli başarının temel gerekliliklerindedir. Tüpraş, işgücünü küresel rekabet ortamında kalıcı bir üstünlüğe dönüştürmek amacıyla çalışmaktadır.

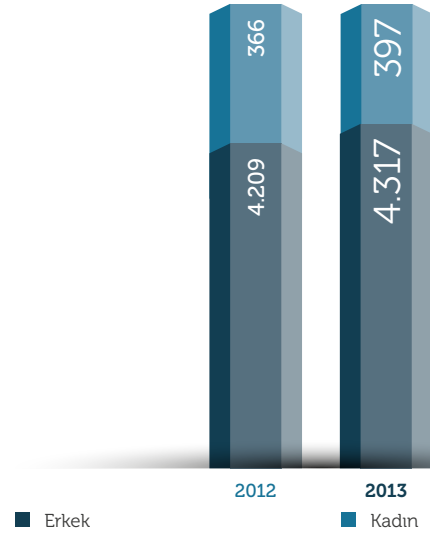
Tüpraş'ta İnsan Kaynakları süreçlerinden Genel Müdürlük ve rafinerilerde örgütlenmiş olan İnsan Kaynakları Birimleri ve İş Emniyeti ve Kalite Birimleri sorumludur. Bunun yanı sıra birlikte çalışanların yönetime katılımının sağlanmasına yönelik mekanizmalar da bulunmaktadır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları olmak üzere çeşitli kurul ve çalışma grupları, Çalışan ve Sendika Temsilcilikleri, karar, planlama, saha uygulaması ve performans değerlendirme süreçlerinde aktif rol oynamaktadır. Tüpraş'ın UNGC ve OHSAS 18001 gibi uluslararası normlar ve yasal düzenlemeler doğrultusunda şekillendirdiği İnsan Kaynakları süreçleri insan onurunu, fiziki ve sosyal bütünlüğünü ön planda tutarak, adil, eşitlikçi, objektif, sistematik yöntemlerle, risk ve fırsatların değerlendirilmesine dayalı bir bakış açısıyla yönetilmektedir. Uygulamalar ve performans sonuçları sürekli olarak izlenmekte, hem şirket içi ve hem de bağımsız denetimlere tabi tutulmaktadır.

Raporlama döneminde Tüpraş'ın, Mozaik adı ile başlattığı kültürel değişim projesinin çıktısı olan "Değerler ve Çalışma Kültürü Prensipleri" bir kitapçık haline getirilerek tüm çalışanlar ile paylaşılmıştır. Bunun yanında, değişimin hızını artırmak amacıyla değerler ve çalışma prensiplerini anlatan bir e-egitim programı ve formel bir sınıf eğitimi tasarlanmaktadır.

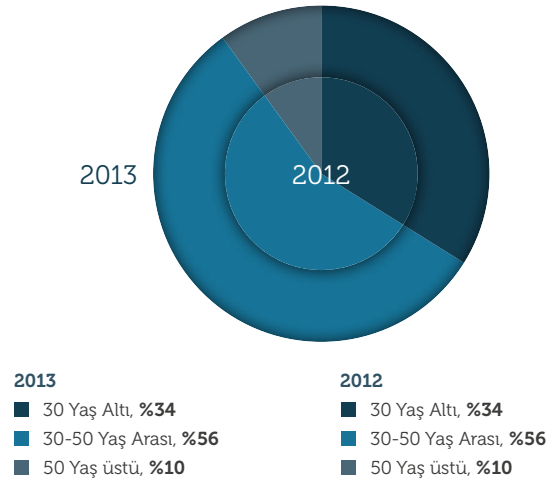
Kategoriye Göre Çalışan Dağılımı

Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı

Yaş Gruplarına Göre Çalışan Dağılımı

İnsan Hakları

Tüpraş faaliyetlerini yürütürken UNGC ilkelerine, dolayısıyla evrensel insan haklarına uygun biçimde hareket eder, hiçbir şekilde insan hakları ihlallerine taraf olmaz, etki alanı içinde insan haklarının geliştirilmesine destek verir. Tedarikçi ve iş ortaklarından da aynı prensipleri benimsemesini bekleyen Tüpraş, bu anlayışı iş ilişkilerinin kuruluşunda ve sürdürülmesinde özenle takip eder.

Tüpraş'ta her çalışan yöneticisinden izin almaksızın, yasal çerçevede örgütlenmiş olmak kaydıyla sendikaların, sivil toplum kuruluşlarının ve çeşitli girişimlerin kurucusu ya da üyesi olmakta özgürdür. Şirket kültürüne yerleşmiş sivil toplum anlayışı ve örgütlü hareket etme bilinci organizasyonda önemli rol oynamaktadır. Türkiye'nin sendikalılık oranı en yüksek şirketlerinden biri olan Tüpraş'ta 2013 yılı itibarıyla tüm mavi yakalı çalışanlar toplu iş sözleşmesi kapsamında olup şirket genelinde sendikalılık oranı %78 düzeyindedir. Beyaz yaka çalışanların tümü belirsiz süreli iş akdi kapsamında görevlerini sürdürürken raporlama döneminde 15 çalışan belirli süreli iş akdi ile görev almıştır. Dönem içinde 38 Tüpraş çalışanı sendika yönetiminde görev almıştır. Sektörel niteliklerden dolayı Tüpraş'ta yarı zamanlı ya da mevsimlik çalışan görev almaktadır.

Tüpraş faaliyetleri kapsamında zorla ve zorunlu çalıştırma, çocuk istihdamı gibi uygulamaların ya da bu uygulamaları çağırabilecek durumların yaşanmasına izin verilmez. Bu ilkelerin, iş ortağı ve tedarikçiler tarafından da benimsenmesi zorunludur. Hizmet ve ürün satın alma sözleşmelerinde açıkça düzenlenen ilkeler tedarikçi ziyaretleriyle denetlenmektedir. Bunun yanında, Tüm Tüpraş çalışanlarına kendilerine yönelik uygulama ve işlemlerde adil ve eşit muamele taahhüt edilir. İşe alımdan iş akdinin tamamlanmasına kadar çalışanlara yönelik tüm süreçler objektif kriterler esas alınarak belirlenir. Cinsiyet, yaş, din, etnik köken veya herhangi başka bir kişisel özelliğe bakılmaksızın tüm çalışanlara eşit olanaklar sunulur, ayrımcılık ya da bunu çağırabilecek herhangi bir muamele yapılması önlenir.

Tüpraş'ın iş değerlendirme ve kademelendirme esasına dayalı ücretlendirme politikası gereği fazla mesai, performans primi ve benzer ödemelerle farklılıklar oluşmakla birlikte, tüm çalışanlara, aynı işi yaptıkları sürece eşit ücret ödenmektedir. Ücret artışları yapılırken çeşitli ücret piyasa araştırmaları ve performans değerlendirme sonuçları baz alınmaktadır.

Tüpraş, kadın istihdamını ve kadın üst düzey yönetici sayısını artırmak amacıyla holding tarafından yürütülen İşte Eşitlik Projesi'nde yer almaktadır. Bunun yanında, sektörde kadın istihdamını teşvik etmek amacıyla Tüpraş kadınlara mesleki eğitim ve staj olanakları sunmakta, doğum izni süreleri gibi yasal haklar kadın çalışanların faydasını gözetecek şekilde uygulanmaktadır. Tüpraş Sosyal Tesislerinde çalışan çocukları için bakım, eğitim, sosyal, sportif ve kültürel aktivite olanakları bulunmaktadır. Tüpraş, kadın istihdamı oranındaki artış eğilimini bu raporlama döneminde de sürdürmüştür. 2012 yılında istihdam edilen kadın çalışan sayısı 366 iken 2013 yılında bu sayıyı 397'ye çıkaran Tüpraş, böylelikle kadın çalışanların toplam iş gücü içindeki oranını %8'den %8,4'e yükseltmiştir.

Güvenlik ve İnsan Hakları

*Tüpraş rafinerileri ve çalışanların sosyal yaşam sahalарının güvenliği, ilgili yasalar ve şirket güvenlik prosedürleri çerçevesinde mesleki eğitimden geçirilmiş özel güvenlik personeli tarafından yürütülmektedir. Tüpraş güvenlik personelinin tümü işe başlamadan önce şirket güvenlik prosedürleri ve insan hakları konularını da içeren mesleki eğitim programı dâhilinde eğitim görmektedirler. Belirli aralıklarla düzenlenen tekrar eğitimleri ile güvenlik personelinin mesleki bilgi, beceri ve davranışları geliştirilmektedir. Raporlama döneminde, 94 güvenlik görevlisine insan hakları ve etkili iletişim konularına yönelik 310 kişi*saat eğitim verilmiştir. Muhtelif güvenlik prosedürleri ile ilgili eğitimler de eklendiğinde toplam katılımcı sayısı 324 olup, 6.892 kişi*saat eğitim verilmiştir. Bunun yanında tüm Tüpraş rafinerilerinin katılımıyla 704 kişi*saat Rafineri Arama Kurtarma (RAK) Eğitici Eğitimi gerçekleştirilmiştir. Gelecek dönemlerde, bu eğitimlerin sürdürülmesinin yanında RAK'a yeni katılan personele yönelik olarak birinci ve ikinci seviye eğitim programlarının oluşturulması hedeflenmektedir.*

İş Sağlığı ve Güvenliği

Tüpraş çalışma sahalарında bulunan paydaşların sağlık ve emniyeti, faaliyet süreçlerinde sağlanan üst düzey güvenlik koşullarıyla güvence altına alınmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği yönetiminin temel ilkeleri Tüpraş SEÇ-K Politikası çerçevesinde belirlenmekte ve Tüpraş faaliyet sahalарının tümünde sağlık ve güvenlik süreçleri OHSAS 18001 Standardı'na uygun olarak yönetilmektedir. OHSAS 18001 sertifikasyonu periyodik aralıklarla gerçekleştirilen bağımsız denetimlerle yenilenmektedir.

Tüpraş'ta bulunan 5 İSG komitesinde 21'i çalışan temsilcisi olmak üzere 35 üye görev almaktadır. Bu sayı yasal olarak oy kullanma yetkisini göstermekle birlikte komitelere, 160 kişiye yakın katılım sağlanmaktadır. Katılımcılar arasında asil üyelerin yanı sıra müteahhit yetkilileri, tüm birim yöneticileri, birimlerden temsilciler yer almaktadır.

İş Güvenliği

Tüpraş, iş güvenliği risklerini azaltmak ve potansiyel risklere karşı önlem seviyesini yükseltmek adına iş sağlığı ve güvenliği süreçlerini etkin risk değerlendirme ve sürekli öğrenme anlayışıyla yönetmektedir. Risk Değerlendirme Tablosu (RDT), Tehlike ve Etkileri Yönetim Süreci (TEYS), Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama (OSAR), Müteahhit SEÇ Yönetim Sistemi gibi birçok şirket içi ve uluslararası standart, risk değerlendirme sistematigi ve çalışma prosedürü takip edilerek emniyet riskleri bertaraf edilmektedir. Alınan önlemlere rağmen ortaya çıkan durumlarda analiz ve öğrenme prosedürleri yürütülerek söz konusu durumun bir daha yaşanmasının önüne geçilmektedir.

	2009	2010	2011	2012	2013
Kaza Sıklık Oranı	2,5	1,7	2,2	1,5	1,1
Kaza Şiddet Oranı	73	57	83	289	26
Ölümlü Kaza Sayısı	0	0	0	1	0

Raporlama döneminde iş sağlığı ve güvenliğine yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalarla kaza sıklık ve kaza şiddet oranlarında önceki raporlama dönemine kıyasla belirgin düşüşler sağlanmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri

	2013
Katılımcı Sayısı-Tüpraş Çalışanı	5.597
Katılımcı Sayısı-İş Ortağı Çalışanı	9.440
Eğitim Saati- Tüpraş Çalışanı (kişi*saat)	44.775
Eğitim Saati- İş Ortağı Çalışanı (kişi*saat)	37.758

Tüpraş, şirket çalışanlarının ve müteahhit firma çalışanlarının iş güvenliği konusunda bilgi, hazırlık ve farkındalığının artırılmasına yönelik eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. Raporlama döneminde Tüpraş ve müteahhit firma çalışanlarından 15.037 kişinin katılımıyla toplam 82.533 kişi*saat iş güvenliği eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Çalışan Sağlığı

İş yerinin sürekliliğinin sağlanmasındaki önemli unsurlardan biri çalışanların mesleki ve genel hastalıklara karşı korunmasıdır. Bu bilinçle hareket eden Tüpraş, çalışanlarını periyodik sağlık kontrolünden geçirmenin yanı sıra sürekli sağlık hizmetleri ve aşılama çalışmalarıyla önleyici tedbirler alır. Alınan tedbirler sonucunda raporlama döneminde Tüpraş ve müteahhit firma çalışanları arasında mesleki hastalık vakası yaşanmamıştır. Bunun yanında, çalışan sağlığının korunmasına yönelik olarak gerçekleştirilen eğitimler ile çalışanların yaşam ve önleyici tedbirler konusunda bilinçlendirilmesi sağlanmaktadır. Bu eğitimlerden Tüpraş çalışanlarının yanı sıra aileleri ve müteahhit firma çalışanları da faydalanmaktadır.

Raporlama döneminde, son kullanıcı sistemlerine yönelik olarak gerçekleştirilen donanım iyileştirme yatırımlarıyla Tüpraş çalışanlarının daha ergonomik koşullarda çalışmasına olanak sağlanmıştır.

Çalışan Gelişimi

Tüpraş, nitelikli iş gücünün kalıcı rekabet üstünlüğü getireceğine duyduğu inançla en önemli yatırımını insana yapmaktadır. Performans değerlendirme, kariyer planlama ve eğitim uygulamalarıyla çalışanların mesleki ve kişisel gelişimlerine katkı sağlanmaktadır. Yetmiş insan kaynağının Tüpraş'a olan bağlılığını ve memnuniyetini güçlendirmek adına geliştirilen katılım süreçleri ile çalışanların beklenti ve önerilerinin şirket yönetim süreçlerine yansımaları sağlanırken bu beklenti ve öneriler doğrultusunda çalışma ortamı ve sosyal yaşam standartları geliştirilmektedir.

Performans ve Kariyer Yönetimi

Çalışanların performans değerlendirmeleri yıllık bazda yapılmakta olup beyaz yakalı çalışanların performans değerlendirmesinde çok boyutlu hedef kartı sistematigi kullanılmaktadır. Yıl içinde organize edilen görüşmelerle hedef tespiti ve gerçekleştirme kontrolleri, yıl sonunda ise hedef kapanış görüşmeleri yapılır. Yıl sonu görüşmelerinde çalışanlar, dönemsel performans sonuçlarına yönelik geri bildirim almaktadır. Mavi yakalı çalışanlara ise rafinerilerde gerçekleştirilen hedef yayılım toplantılarında dönem sonuçları ve gelecek dönem hedefleri hakkında üst yönetim tarafından geri bildirim sağlanmaktadır.

Tüpraş Değerlendirme Merkezi

Çalışanların güçlü ve gelişime açık yönlerinin belirlenmesi, liderlik yetkinliklerinin gözlenmesi amacıyla Tüpraş Değerlendirme Merkezi uygulaması yürütülmektedir. Üst düzey rollere göre tasarlanmış olan uygulamanın zenginleştirilerek orta kademe yönetim yetkinliklerinin de ölçümleneceği şekilde hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

İnsana Bakış

Performans Değerlendirme Sistemi'nin bir uzantısı olarak yürütülen Kariyer Planlama süreçleriyle Tüpraş yönetiminde gelecek dönemlerde rol üstlenecek genç yöneticilerin yetkinliklerinin gelişimi amaçlanmaktadır. 2013 yılında, şeffaf bir insan kaynakları planlama ve yetenek yönetimi süreci oluşturma hedefi doğrultusunda, bu alanda iki yeni çalışma yürütülmüştür. İlk olarak, yıllık bazda yapılan görüşmelerin yanı sıra, çalışanların performans ve beklentilerine yönelik ara dönem görüşmeleri gerçekleştirilmiş, ikinci çalışma kapsamında ise şirket içindeki kritik roller, bu roller için yedek adaylar ve potansiyeli yüksek çalışanlar belirlenerek gelişim planları hazırlanmıştır. Böylelikle, insan kaynağının daha etkin ve doğru şekilde kullanılması yönünde çalışmalar çeşitlendirilmiştir. Raporlama döneminde başlatılan bu çalışmalara kariyer değerlendirme boyutunun da eklenmesi hedeflenmektedir.

İç Koç Yetiştirme Programı

2012 yılında Koç Holding tarafından koçluk uygulamalarının ve koçluk kültürünün topluluk içinde yaygınlaştırılması amacıyla başlatılan İç Koç Yetiştirme Programı dâhilinde 4 çalışanımız iç koç olarak yetişmiştir. 2013 yılında 18 Tüpraş çalışanı koçluk desteği almaya, yetişen iç koçlarımız ise farklı topluluk şirketlerinden çalışanlara koçluk desteği sunmaya başlamıştır. 2014 yılında da koçluk sürecinin kapsamının genişletilerek uygulamaya devam edilmesi hedeflenmektedir.

Mesleki ve Kişisel Gelişim

Tüpraş, çalışanların mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, bireysel yetkinliklerinin güçlendirilmesi adına eğitim faaliyetleri yürütmektedir. İşe alımla birlikte verilen ve belirli aralıklarla tekrarlanan oryantasyon eğitiminin yanı sıra tüm çalışanlar iş süreçleri ve kariyer planlama çalışmaları sonuçları doğrultusunda kişiye özel eğitim olanaklarından eşit fırsat ilkesi kapsamında faydalanmaktadır.

Raporlama döneminde üretim, bakım, teknik kontrol ve emniyet, çevre, kalite konularında çalışanların sahip olması gereken teknik yetkinlikler belirlenerek, bu yetkinliklerin değerlendirme süreçleri ve eğitimler ile bağdaştırılması sağlanmıştır. Dönem içerisinde toplam 167.961 kişi*saat eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş olup çalışan başına düşen ortalama eğitim saati 36'dır. Aynı dönemde, her mavi yakalı çalışan 27 saat, her beyaz yakalı çalışan 65 saat eğitim almıştır. Kadın çalışanlar yıl içinde ortalama 49 saat eğitim alırken erkek çalışanların ortalama eğitim saati 34'tür.

Eğitim	2013
Eğitim Katılımcı Sayısı	10.369
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	3.692
Beyaz Yaka	6.677
Cinsiyet Bazında	
Kadın	1.195
Erkek	9.174
Toplam Eğitim Saati (kişi*saat)	167.961
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	99.721
Beyaz Yaka	68.240
Cinsiyet Bazında	
Kadın	19.562
Erkek	148.399
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati	36
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	27
Beyaz Yaka	65
Cinsiyet Bazında	
Kadın	49
Erkek	34

Tüpraş, çalışanlarını kariyer yönetimi programlarının bir uzantısı olan yüksek lisans eğitimleri için teşvik etmektedir. Çeşitli üniversitelerle yapılan anlaşmalar sonucunda sektörün teknik, operasyonel ve finansal alanlarına yönelik uzmanlık sağlayan yüksek lisans programları hazırlanmış olup bu programlardan Tüpraş çalışanlarının yanında akademik eğitimlerine devam etmek isteyen öğrenciler de faydalanmaktadır. 2013 yılında, şirket üst yönetim pozisyonları için yüksek potansiyel sahibi olarak değerlendirilen Tüpraş çalışanlarının Koç Üniversitesi Executive MBA Programı'na katılmaları sağlanmıştır.

Çalışan Katılımı

Tüpraş, yönetim kültürünün önemli bir bileşeni olarak katılımcı bir yönetim anlayışı izlemektedir. Tüpraş çalışanları, şirket gelişimine odaklanan ve şirket faaliyetleri ile yakından ilgilenen sorumlu bireylerdir. Çalışanlar, İş Sağlığı, Güvenliği Kurulları ve Kalite Yönetimi Çalışma Grupları gibi organların yanında çeşitli iç iletişim araçları ve uygulamalar ile görüş ve önerilerini şirket yönetimine sunma olanağına sahiptir. Bu uygulamaların başında en geniş katılımın sağlandığı

Tüpraş Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (TTÖS) ve Rafine Öneriler Sistemi (RÖS) gelmektedir. TTÖS ile şirket hedeflerine katkı sağlayacak başarı, davranış ve çabaların ön plana çıkarılarak çalışan motivasyonu ve bağlılığı güçlendirilmektedir. RÖS aracılığıyla ise çalışanların iş süreçleri ve uygulamaları hakkındaki görüş ve önerilerini iletmesi sağlanarak yaratıcılıkları desteklenmektedir. 2013 yılında Tüpraş çalışanlarının RÖS aracılığıyla getirdiği öneri sayısı 295 olup bu önerilerden 32 tanesi raporlama döneminde uygulamaya alınmıştır.

En Başarılı Koçlular: "Fark Yaratan" Tüpraşlılar
Koç Topluluğu çalışanlarının başarılı faaliyetlerinin çeşitli kategorilerde değerlendirilip ödüllendirildiği En Başarılı Koç'lular Yarışması'nda Tüpraş çalışanları 2013 yılında da ödüllendirildi. İzmit Rafinerisi Üretim Müdürlüğü çalışanları, "26F-1 Fırınının Söndürülmesi" projesi ile "Fark Yaratanlar Mavi Yaka Kategorisi"nde birincilik elde etti.

Tüpraş, çalışanların çalışma ortamları hakkındaki görüşlerinden yola çıkarak sürekli iyileştirmeler gerçekleştirmeye yönelik Çalışan Bağlılığı Anketi uygulamasını yürütmektedir. Raporlama döneminde Tüpraş geneli çalışan bağlılığı endeksi puanı 60 olarak ölçülmüştür. Çalışan bağlılığını artırmaya yönelik çalışma grubu oluşturularak, beyaz ve mavi yaka çalışanlar için paylaşım ve iletişim ortamlarının çoğaltılması için çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır.

Tüpraş çalışanlarının yaşadıkları toplumun gelişimine duyarlı, sosyal yaşamda aktif ve sorumlu bireyler olmaları kurum kültürünün önemli bir parçasıdır. Bu doğrultuda, Tüpraş çalışanları çevre, eğitim, spor, kültür-sanat, sosyal yardım ve daha birçok alanda kendi inisiyatifleriyle örgütlenerek toplumsal gelişime katkı sağlarlar. Tüpraş, bu inisiyatiflerini Tüpraş Sosyal Etkinlik Kulüpleri'ne dönüştürerek çalışanlarına destek vermektedir. Bu kapsamda 2013 yılında 204 Tüpraş çalışanı, toplumsal gelişim faaliyetlerine gönüllü olarak katılmıştır. Yerel halk, iş ortakları ve tedarikçilerin bu çalışmalara verdiği destekle gönüllü sayısı 829'a ulaşmıştır.

Çalışanlara Sunulan Olanaklar

Tüpraş Ücretlendirme Politikası gereği, Tüpraş çalışanları sektör genelinde rekabetçi ölçüde ücretlendirilmektedir. Maaşlar belirlenirken pazar araştırmalarıyla elde edilen sektör rakamları baz alınmakta ve çalışanlar genel düzeyin üzerinde ücretlendirilmektedir. 2013 yılı itibarıyla mavi yakalılar için minimum baz ücret, asgari ücretin 2,6 katı olup beyaz yakalı çalışanlarda ise bu oran 4,4'tür. Tüpraş çalışanları baz maaşlarının yanında performans dayalı prim uygulamasıyla ek gelir sağlamaktadır.

Tüpraş çalışanlarının tümü resmi sosyal güvenlik sistemi kapsamı altında olmanın yanı sıra Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı tarafından yönetilen bir fon aracılığıyla gerçekleştirilen isteğe bağlı emeklilik ve özel sağlık sigortası imkânlarından da faydalanmaktadır. Ayrıca, çalışan aileleri de uygulanan sağlık sigortası programından yararlanabilmektedir. Vakıf üyesi olarak isteğe bağlı emeklilik sigortası uygulamasından 35 yaşın altındaki kapsam dışı çalışanlar zorunlu olarak, tüm kapsam içi çalışanlar ile 35 yaş üstü kapsam dışı çalışanlar ise isteğe bağlı olarak faydalanmaktadır. Çalışan katkı payları her yıl Vakıf tarafından çalışan ücretleriyle orantılı olarak belirlenmekte ve katkı paylarının yarısı işveren katkı payı olarak Tüpraş tarafından fona ödenmektedir. Bu kapsamda, 2013 yılında Tüpraş tarafından fona ödenen katkı payı 48,22 milyon TL tutarındadır. Üyelikten ayrılma ya da emeklilik durumunda, fon bu kişilere toplu ya da aylık tahsis şeklinde ödeme yapmakta ve üyelere çeşitli durumlara karşı risk teminatı vermektedir.

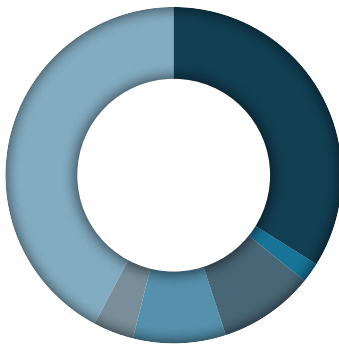
Tüm Tüpraş çalışanları ihtiyaçları doğrultusunda lojman olanaklarından faydalanmaktadır. Konut tahsisinde öncelik tesislere yakın olmaları nedeniyle teknik personele verilirken kıdem unsuru bir öncelik teşkil etmemektedir. Lojman olanaklarının yanında çalışanların ve ailelerinin sosyal yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tesis, sosyal aktivite, eğitim ve spor gibi ek hizmetler sağlanmaktadır. KoçAilem Programı kapsamında Tüpraş çalışanları Koç Topluluğu şirketlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden çalışma ve emeklilik hayatları boyunca avantajlı olarak yararlanmaktadır. Çalışanlara sağlanan yan faydaların daha esnek ve çalışan ihtiyaçlarına yönelik hale getirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir.

Toplumsal Bakış

Tüpraş, faaliyet gösterdiği coğrafyada, toplumsal yaşam kalitesinin artırılmasına ve refah düzeyinin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamaya yönelik çalışmalar gerçekleştirmektedir. Toplumsal gelişim yatırımlarının planlanmasında paydaş beklentilerine yanıt verebilmek amacıyla Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları sonuçları dikkate alınmaktadır. Tüpraş'ın, 2007 yılında çok paydaşlı bir modele dayalı olarak kurguladığı araştırma 2013 yılında tekrarlanmıştır. Genel algı, kriterler bazında kurum algısı, bilgi kaynakları, ilişki başarısı ve itibar indeksinin ölçümlendiği araştırma dâhilinde 1.363 paydaş ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, toplumun refah düzeyine temel oluşturan eğitim, sağlık, spor, kültür-sanat ve çevre gibi konularda proje faaliyetleri yürütülmekte, çeşitli kuruluşlarca oluşturulan girişim ve projelere finansal, aynı ya da operasyonel destek verilmektedir.

Tüpraş, proje çalışmalarının yanında hedef alanlarda faaliyet gösteren kurumları bağış ve sponsorluk yoluyla desteklemekte ve böylelikle toplumsal gelişim yatırımlarının etki alanını genişletmektedir. Bu kapsamda Tüpraş 2013 yılında 53 bağış ve sponsorluk faaliyetine toplam 25,56 milyon TL kaynak aktarmıştır. 18 farklı çalışma ile faaliyetlerin en fazla yoğunlaştığı alan eğitim olmuştur.

Alanlara Göre Bağış ve Sponsorluklar (%)

■ Eğitim, %34
■ Sağlık, %2
■ Çevre, %9

■ Kültür - Sanat, %9
■ Spor, %4
■ Diğer, %42

Eğitime Destek

23 Nisan 6. Batman Çocuk Şenliği

Batman Rafinerisi gönüllüleri tarafından ilk kez 2008 yılında Şemsiye Hareketi Projesi'nin bir yan etkinliği olarak başlatılan 23 Nisan Batman Çocuk Şenliği 2009 yılı itibarıyla bağımsız bir proje niteliği kazandı. Proje, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutlama vesilesiyle sosyal yaşam alanlarının kısıtlı olduğu, çocuk oyun alanlarının hemen hemen hiç bulunmadığı şehirde çok çocuklu sosyal profilden dolayı ilgisiz kalan çocukların kendini önemli ve özel hissedeceği, kısa süreli de olsa oyun ihtiyacını gidereceği bir ortam oluşturuyor. Farklı semtlerden ve okullardan gelen çocuklarla iletişim kurarak onlara kendilerini geliştirebilecekleri bu ortamda farklı bir yaşam deneyimi kazandırıyor. Batman Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Çevre Okul Yöneticileri ve Öğretmenleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Tüpraş çalışanları ve ailelerini bir araya getiren proje güçlü bir işbirliği olma niteliği taşıyor.

Bir yandan çocuklara katkı sağlarken diğer yandan Tüpraş çalışanlarının ve ailelerinin de kurumsal sorumluluğu yaşam ve çalışma biçimi haline getirmelerini destekleyen proje 6. yılında 100'ü Tüpraşlı olmak üzere toplam 175 gönüllü desteği ile 1.500 çocuğa ulaştı. Böylelikle 23 Nisan Batman Çocuk Şenliği ilk günden bu yana kadar toplam 670 gönüllü ve 14.500 küçük konuşa ev sahipliği yapmış oldu.

Koç Üniversitesi Burs Programları

Tüpraş, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında doktora eğitimlerini yürüten öğrencilerin çalışmalarını desteklemek amacıyla Koç Üniversitesi ile imzalanan protokol çerçevesinde 2011 yılından beri Sosyal Bilimler Doktora Üstün Başarı Burs Programı'na destek veriyor. Her yıl 2 yeni öğrencinin dâhil edildiği burs programı kapsamında 2013 yılı itibarıyla Arkeoloji ve Sanat Tarihi, Uluslararası İlişkiler ve Psikoloji bölümlerinde eğitim gören 6 öğrenciye Tüpraş desteği sağlanıyor.

Koç Üniversitesi'nin sosyal sorumluluk girişimlerinden biri olan Anadolu Bursiyerleri programı kapsamında ise Anadolu'nun çeşitli illerinden gelerek Koç Üniversitesi'nde öğrenimlerini yüksek başarıyla sürdüren öğrencilere, öğrenim süreleri boyunca destek sağlanması hedefleniyor. İkinci yılını tamamlayan program kapsamında Tıp, Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve Makine Mühendisliği bölümlerinde öğrenim gören 4 öğrenci Tüpraş bursu kapsamında eğitimlerini sürdürüyor.

Toplumsal Bakış

Meslek Lisesi Memleket Meselesi (MLMM)

Tüpraş, Koç Holding tarafından 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın Mesleki-Teknik Eğitimi Özendirme Programı kapsamında meslek lisesi öğrencilerine nitelikli bir eğitim sunmak adına başlatılan ve 2013 yılında tamamlanan Meslek Lisesi Memleket Meselesi (MLMM) Projesi'ne destek vermiştir. Proje kapsamında, 2007 yılından bu yana İzmit Rafinerisi'nde 155 bursiyerin 149'u, Batman Rafinerisi'nde 70 bursiyerden 58'i mezun edilirken İzmir Rafinerisi'nde 188; Kırıkkale Rafinerisi'nde ise 169 bursiyerin tamamı program kapsamında eğitimlerini tamamladı.

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi (MEGEP)

Tüpraş Teknik Öğretim Programı çerçevesinde 2007 yılında T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ile imzalanan MEGEP Protokolü, kimya teknolojisi alanında bulunan Rafineri ve Proses dallarında teknik personel yetiştirilmesine yönelik işbirliğini içermektedir. Petrol rafinerisinde çalışabilecek yetkin teknik insan gücünün yetiştirilmesine yönelik eğitim ortamı, materyali ve eğitmen kadrosunun oluşturulmasını üstlenen Tüpraş ayrıca öğrencilere staj ve istihdam olanağı sağlamaktadır.

2013 yılında proje kapsamında Körfez Teknik Endüstri Meslek Lisesi Makine Bakım Onarım Dalı'ndan 9 MEGEP öğrencisi İzmit Rafinerisi'nde stajını sürdürürken İzmir Rafinerisi'ne 12. sınıftan 10 öğrenci teknik eğitimlerini almak için belirli aralıklarla saha ziyaretinde bulundu. Öğrencilere, okul tarafından belirlenen 11 farklı konuda Tüpraş çalışanları tarafından eğitim verildi. Kırıkkale Rafinerisi'nde 11. sınıftan 9 öğrenci teknik eğitimlerinin ardından saha gözlem gezisi gerçekleştirirken Batman Rafinerisi'nde proses mühendislerinden temel rafineri eğitimi alan 3 öğrenci stajlarını sürdürdü.

MEGEP ve MLMM Kapsamında Ulaşılan Öğrenci Sayısı

	2013
Mesleki Eğitim Verilen Öğrenci Sayısı	2.951
Toplam Stajyer Sayısı (Lise)	373
Toplam Stajyer Sayısı (Üniversite)	919

Ateşböceği İşletme Sponsorluğu

Tüpraş 2008 yılından beri, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın çocuklarda özgüven, değerlilik, kendini ifade edebilme, yaratıcılık ve empati gibi duyu ve becerilerin gelişimi için uygun ortam sunmak ve yaratmak, çocukların birer birey olarak değerli olduklarını hissetmelerine yardımcı olmak amacıyla yü-

rüttüğü Ateş Böceği Projesi'ne Gezici Öğrenim Birimleri'nin işletme sponsorluğunu üstlenerek destek vermeye devam ediyor. 130 eğitim gönüllüsünün destek verdiği proje kapsamında 2013 yılında 13.450 çocuğa çeşitli alanlarda toplam 12'şer saatlik eğitim sağlanırken 2008 yılından bu yana 78.442 çocuğa ulaşıldı.

Moskova Çocuk Sirkisi Sponsorluğu

Tüpraş, 2013 yılında 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen ve 41 ülkeden 1.000 çocuğun katılımıyla gerçekleşen Kocaeli Çocuk, Eğitim ve Eğlence Fuarı'nda "Moskova Çocuk Sirkisi" gösterisinin sponsorluğunu üstlendi. İp cambazları, palyaçolar ve illüzyon gösterilerinin yer aldığı sirkte çocuklara eğlenceli dakikalar yaşatıldı.

Tüpraş'tan Eğitime Bilgisayar Desteği

Tüpraş, raporlama döneminde başta ilköğretim okulları ve liseler olmak üzere çeşitli kuruluşlara bilgisayar desteğinde bulundu. Bu kapsamda toplam 33 masaüstü, 62 dizüstü bilgisayar ve 4 adet bilgisayar kasası bağışlandı.

Ülkem İçin Engel Tanımıyorum

Koç Holding'in tarafından yürütülen Ülkem İçin Projesi'nin 2012-2013 teması olarak belirlenen Ülkem İçin Engel Tanımıyorum, engelli vatandaşların ve Koç Holding çalışanlarının sosyal yaşamdaki yerine odaklanarak, engellilik sorununa doğru yaklaşım konusunda toplumsal bilincin ve duyarlılığın oluşturulmasına destek verirken yaşamın tüm alanlarına tam ve etkin katılımlarını sağlamaya yönelik projeler geliştirmeyi hedefliyor.

Tüpraş, 2013 yılı itibarıyla toplam 3.200 üzerinde çalışanına ve 1.200'e yakın paydaşına engelliye doğru yaklaşım eğitimleri verirken bir yandan da ana projeyi destekleyecek kurumsal sosyal sorumluluk projeleri hayata geçirdi.

İşaret Dili Eğitimi

Tüpraş'ın Kocaeli Valiliği, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve Kocaeli Kent Konseyiyle geliştirdiği işbirliği ile 300 kamu personeli işaret dili eğitimi aldı. İşitme engelli vatandaşların sosyal alanda yaşadığı iletişim sorununu azaltmak, resmi kurum ve kuruluşlarda işaret dilini bilen ve yetkin kullanan personelin yetişmesini sağlayarak işitme engellilerin yaşam kalitelerini artırmak amacıyla başlatılan projenin sonunda; 3 aylık eğitime katılan 200 kamu personeli ve 12 Tüpraş çalışanı sertifika almaya hak kazandı.

TÜRGÖK Okuma ve Düzeltme Odası

İzmir Rafinerisi proje gönüllülerinin önerileriyle hayata geçirilen "TÜRGÖK Türkiye Görme Özürlüleri Kitaplığı Derneği Okuma ve Düzeltme Odası Yapımı" projesi kapsamında Tüpraş katkılarıyla TÜRGÖK'e "Kitap Okuma ve Düzeltme Odası" kazandırıldı. 2004 yılında İzmir'de kurulan TÜRGÖK, görmeyen kişilerin Türkçe okur-yazarlık oranını artırmayı, eğitim ve kültürlerine katkıda bulunmayı, yaşam kalitelerini yükseltmeyi amaçlamaktadır.

Özel Çocuklar Şenliği

2013 yılında, Tüpraş Batman Rafinerisi gönüllü öğretmenleri tarafından sosyal tesislerde "Özel Çocuklar Şenliği" düzenlendi. Şenlik, Batman'da özel eğitime ihtiyaç duyan engelli çocuklara eğitim veren tek okul olan Batman Uygulama Okulu'nun 100 öğrencisi, 30 öğretmeni, 30 öğrenci ailesi ve 15 Tüpraş çalışanının katılımı ile gerçekleşti.

Özel Eğitim Uygulama Merkezi'ne Destek

Tüpraş, 8 derslik ile 40 otistik çocuğa eğitim veren İzmit Kaymakamlığı Özel Eğitim Uygulama Merkezi'ne öğrencilerin fiziksel gelişimine katkı sağlamak ve hiperaktiviteyi gözlemlemek amacıyla kamera sistemi kurulumu gerçekleştirdi ve bedensel gelişim aletlerinin teminini sağladı.

Çevreye Destek

Mutlu Atıklar-Aliğa'da Ambalaj Atıklarının Ayrıştırma Hareketi

2010 yılında İzmir Rafinerisi'nde ambalaj atıklarının ayrıştırılarak geri kazanımının sağlanması amacıyla oluşturulan proje, Rafineri Günlüğü Projesi ile birleştirilerek 2013 yılında bir dizi etkinlik ve eğitim programı düzenlendi. 4 ilköğretim okulundan 492 öğrenciye "Rafi" karakteri ile rafinericilik ve ham petrolün akaryakıt ürünlerine dönüşüm süreci anlatılırken bir yandan da çevre bilincinin kazandırılmasına yönelik 984 saat eğitim verildi. Projenin başlangıcından bu yana 22 ton ambalaj atığının toplanmasıyla 700.000 litre su, 38.500 litre akaryakıt ve 90.000 kWh enerji tasarrufu sağlanırken 380 ağaç kurtarıldı. Proje 2013 yılında, Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başarılı Sanayi Kuruluşları Ödül Töreninde "Çevre Alanında Kurumsal Sosyal Sorumluluk" kategorisinde ikincilik ödülüne layık görüldü.

Çevre Bilinçlendirme Eğitimleri

Tüpraş 2013 yılında da, toplum genelinde çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik projelerini sürdürdü. İzmit ve Batman rafinerilerinde gönüllüler tarafından 300 öğrenciye çevre eğitimi verildi. Eğitimler kapsamında öğrenciler bir yandan çevre bilinci kazanırken diğer yandan rafineri, rafinaj ve akaryakıt üretim süreçleri hakkında bilgilendirildi. Batman Rafinerisi SEK Doğa Kulübü 2012 yılında başlattığı Doğa Bilinçlendirme Eğitimleri'ne devam etti. Bu kapsamda, 70 okulda yaklaşık 10 bin öğrenciye eğitim verildi.

Toplumsal Bakış

Tüpraş çalışanı çocuklarına çevre bilinci kazandırmayı hedefleyen Çocuk Bahçivan Projesi kapsamında ise Kırıkkale Rafinerisi "Kaya Bahçesi"nde oluşturulan alana çocukların çeşitli sebzeler ekmeleri ve bu sebzelerin büyümelerini takip etmeleri sağlanarak çevre bilinci oluşumu desteklendi.

Plastik Kapak Toplama Kampanyası

Ülkem İçin Engel Tanımıyorum Projesi kapsamında, Batman Rafinerisi gönüllülerince başlatılan Plastik Kapak Toplama Kampanyası, mavi kapak toplama kampanyalarından farklı olarak tüm plastik kapakların toplanmasını hedefliyor. Kapakların geri dönüşümünden elde edilecek gelirle, Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği işbirliği ile engellilere tekerlekli sandalye temin edilmesi planlanıyor.

Kültür ve Sanata Destek

TEVİTÖL "Biz Müziğimiz" Klasik Müzik Konseri

Türk Eğitim Vakfı İnanç Türkeş Özel Lisesi (TEVİTÖL) Güher-Süher Pekinel Müzik Bölümü öğrencileri Tüpraş İzmit Sosyal Tesisleri'nde sahne aldı. Nisan ayında gerçekleşen etkinliğin geliri TEVİTÖL Güher-Süher Pekinel Müzik Bölümü'ne bağışlandı. Bölüm; gençlerin, yaratıcılık potansiyellerini keşfetmelerini, birlikte müzik yaparak kendileri ve sosyal çevreleriyle barışık, insancıl ilişkiler sürdürebilen, süratle küreselleşen dünyayla uyumlu bireyler olarak yetişmelerini hedefliyor.

Dünya Sahnelerinde Genç Yetenekler

Tüpraş, Güher ve Süher Pekinel kardeşlerin 2010 yılında başlattığı "Dünya Sahnelerinde Genç Yetenekler" projesi kapsamında genç yetenekleri üç yıl süreyle yaşam bursuyla desteklemeyi hedefliyor. Amacı, yetenekli gençlerin her biri kendi alanında isim yapmış pedagog ve müzisyenler eşliğinde eğitim almalarını sağlamak olan program dâhilinde Tüpraş desteği alan bursiyerler eğitimlerine Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde devam ediyor.

Aktüel Arkeoloji Dergisi Yayın Sponsorluğu

Tüpraş, arkeoloji, kültürel miras ve uygarlık tarihi açısından dünyanın en cömert coğrafyası olan Anadolu'da geçmişin zengin mirasını, birikimini yine bu coğrafyanın insanına anlatmayı hedefleyen Aktüel Arkeoloji Dergisi'nin yayın sponsorluğunu üstlenmeye 2013 yılında da devam etti. Anadolu coğrafyasının evrensel kültür mirasını okurlarla paylaşmayı ve tanıtmayı sürdüren dergi, Anadolu topraklarında yeşermiş tüm kültürlerin izlerinin gelecek kuşaklara doğru bir şekilde aktarılması hedefiyle, keşfedilmeyi bekleyen bu coğrafyanın kapılarını Tüpraş desteği ile açık tutuyor.

"Hititler Bir Anadolu İmparatorluğu" Yayın Sponsorluğu

Tüpraş'ın Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık işbirliği ile başlattığı on kitaptan oluşacak Anadolu Uygarlıkları temalı serinin üçüncü kitabı "Hititler, Bir Anadolu İmparatorluğu" okuyucuya ulaştı. Tüpraş proje ile enerji ihtiyacını karşılamakta üstlendiği yaşamsal rolün sorumluluğunu, ortak kültür mirasına kalıcı eserler bırakarak sosyal alanda da göstermeyi hedefliyor.

Spora Destek

Engel Tanımıyorlar

2006 yılında kurulan Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği 2007-2008 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerekli Sandalye Basketbol 2. Liginde mücadele ediyor. 32'si lisanslı 60 sporcusu bulunan ve kurulduğu günden bu yana yüze yakın engelliye spor yapma olanağı sağlayan kulüp Tekerekli Sandalye Basketbol 1. Ligine yükselme hedefiyle çalışmalarını Tüpraş desteğiyle sürdürüyor.

Batman Tüpraş Spor Futbol Kulübü Gençleri Spora Kazandırıyor

1995 yılında Tüpraş Batman Rafinerisi gönüllü çalışanları tarafından kurulan Tüpraş Spor Futbol Kulübü, Batmanlı yetenekli gençlere sağlıklı bir ortamda bilinçli spor yaparak bu alanda kendilerini geliştirme imkânı sağlayacak bir platform sunuyor.

2013 yılı itibariyle 8-19 yaş arası 80 sporcuyu bünyesinde bulunduran kulüp, 8-13 ve 19 yaş gruplarında çeşitli bölgesel ve ulusal yarışmalarda önemli dereceler elde ediyor. Batman Tüpraş Spor Kulübü altyapısından yetişen birçok futbolcu, profesyonel spor kulüplerinde yer alma başarısı göstermiştir.

Kurumsal Sorumluluk Yönetimi

● G4-2, G4-18, G4-19, G4-20, G4-21

Türkiye'nin sürdürülebilir gelişimi, ülkenin tek rafinaş şirketi olarak Tüpraş için büyük önem taşımaktadır. Tüpraş, sürdürülebilir bir iş modeliyle karlılığın, operasyonel devamlılığın, toplumsal güvenilirliğin geliştirilmesinin yanı sıra faaliyet gösterdiği toplumun sürdürülebilir kalkınmasını desteklemeyi de temel bir sorumluluk olarak görmektedir. Şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı bir yönetim anlayışı benimseyen Tüpraş, kurumsal sorumluluk yönetimi kapsamında, belirlenen risk ve sorumluluk alanlarına yönelik politika ve stratejiler geliştirmekte, organizasyonel yapısını geliştirmekte ve çeşitli uygulamalar yürütmektedir.

Önceliklendirme Çalışmaları

Tüpraş kurumsal sorumluluk yönetiminin kapsamını oluşturan öncelikli performans alanları risk, sorumluluk ve fırsat odaklı olma ilkelerine dayalı olarak sistematik yöntemlerle ve organizasyonu temsil eden iş birimlerinin katılımıyla kurgulanmaktadır. Öncelikli alanların belirlenmesi sürecinde oluşturulan Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Çalışma Grubu, şirket dışı uzman görüşlerinden de yararlanarak kurumsal sürdürülebilirliğin iyileştirilmesinde etkili olacak sosyal, çevresel ve ekonomik konuları paydaş beklentilerini göz önünde bulundurarak değerlendirmektedir. Elde edilen sonuçlar gerçekleştirilecek çalışmalar için yönlendirici olup kurumsal sorumluluk raporlarının ana içeriğini bu öncelikli alanlarda gerçekleştirilen uygulama ve performans sonuçları oluşturmaktadır.

Genel uygulama olarak her raporlama dönemi öncesinde, öncelikli konu portföyümüz uzmanlarca incelenerek güncel-

leme ihtiyaçları değerlendirilmekte, gerekli durumlarda revizyon çalışmaları yürütülmektedir. Bu raporlama döneminde yapılan incelemeler sonucunda, gerçekleştirdiğimiz raporlama standardı değişikliği de göz önünde bulundurularak önceliklendirme çalışmasının yeniden yapılmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, öncelikle sektörümüzün, faaliyet coğrafyamızı, mevcut angajmanlarımızı, paydaş beklentilerini ve konjonktürel unsurları dikkate alarak gerçekleştirilen kapsamlı bir araştırmayla kurumsal sorumluluk yönetimimiz kapsamında ele alınması muhtemel konu evreni tespit edilmiştir. Bu konu evreni şirket fonksiyonlarının genelini temsil edecek şekilde şirket birim yöneticilerinin katılımıyla gerçekleştirilen bir çalışmayla değerlendirilmiştir. Bu çalışmada ilgili konuların, GRI G4 standardında da belirtilen ilkelere paralel olarak, faaliyetlerimiz üzerinde etki potansiyeli, paydaş beklenti düzeyi ve değer zinciri evreleri içindeki konumu risk ve fırsat odaklı bir anlayışla değerlendirilmiştir. Elde ettiğimiz sonuçlar uzman görüşleri ve şirket üst yönetimi geri bildirimleriyle şekillendirilerek öncelikli konu portföyümüze son şekli verilmiştir.

Tüpraş, paydaşları arasında eşit muamele etme ilkesini benimsemektedir. Önceliklendirme çalışmaları sırasında belirlenen konular tüm paydaşlar için eşit öneme sahip olamayacağından ilgili paydaş grupları da çalışma kapsamında ele alınır. Böylece kurumsal sorumluluk raporlarının içerik planlaması sürecinde paydaş beklentileri de göz önünde bulundurulmuş olur.

	Öncelikli Konular	Tedarik Süreçleri	Üretim Süreçleri	Dağıtım Süreçleri	Pazarlama ve Satış Süreçleri	Satış Sonrası Süreçler
Yönetişim Öncelikleri	Sürdürülebilirlik ve Risk Yönetimi	x	x	x	x	x
	Kamu Politikaları ve Lobicilik	x	x	x	x	x
Çevresel Öncelikler	Enerji ve İklim Değişikliği		x	x		
	Üretimin Çevresel Etkileri		x			
	Su Yönetimi		x			
Ekonomik Öncelikler	Ürün ve Hizmet Kalitesi		x		x	x
	Vergi ve Benzeri Yükümlülükler		x		x	x
	Müşteri Memnuniyeti		x		x	x
	Ar-Ge Çalışmaları		x			
Sosyal Öncelikler	Vatandaşlık Bütünlüğü		x			
	İş Sağlığı ve Emniyeti		x			
	Yetenek Yönetimi		x			
	Afet ve Acil Durum Hazırlığı		x			

Kurumsal Sorumluluk Yönetimi

2 G4-14, G4-56

Risk Yönetimi ve İç Denetim

Tüpraş, karşılaşılabileceği potansiyel riskleri öngörüp gerekli planlarını hazırlayarak fırsata dönüştürmeyi amaçlayan bir risk yönetimi anlayışını benimsemektedir. Tüpraş'ın proaktif bir yaklaşımla yönettiği risk yönetimi sürecinde iç denetim çalışmaları önemli rol oynamaktadır.

Tüpraş Risk Yönetim Modeli kurumsal sorumluluk önceliklerinin de göz önünde bulundurulduğu beş temel, on dokuz alt başlığı kapsamaktadır. Erken uyarı ve takip sistemleriyle desteklenen model ve risk yönetim metodolojisi hakkında detaylı bilgiye 2013 Faaliyet raporundan ulaşabilirsiniz.

Raporlama döneminde, mevcut Denetim Müdürlüğü yerine kurumsal riskleri ve denetim süreçlerinin bir çatı altında yönetilebileceği Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü kurulmuştur. Tüpraş'ta denetim faaliyetleri Tüpraş Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'nün uzman ekibince Uluslararası İç Denetim Standartları ve Tüpraş Etik İlkeleri'nin oluşturduğu metodoloji takip edilerek yürütülmektedir. Denetim faaliyetleri mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suiistimal ana başlıklarında aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık düzenlerde kapsamı ve sıklığı ilgili standartlara göre tasarlanarak gerçekleştirilmektedir. Planlı denetimlerin yanında, gelişen ihtiyaçlara göre şekillendirilen ad-hoc denetim uygulamaları da yürütülmektedir. Denetimlerin ardından yapılan tespitler ilgili üst yönetimle paylaşılmakta, yapılan iyileştirmeler gözden geçirilmektedir. Bu kapsamda raporlama döneminde aylık rutin denetimlerin yanında süreç denetimleri, finansal denetimler, yasal uyum ve yolsuzluk denetimleri gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş, faaliyetlerinde yasalara ve doğrudan ya da dolaylı olarak taraf olduğu inisiyatiflere karşı tam uyumu hedeflemekte,

uyum çalışmalarını iç denetimin bir parçası kabul etmektedir. Koç Holding'in tarafı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin tüm çalışma normları bağlayıcı olarak değerlendirilmekte ve denetim çalışmalarıyla uyum düzeyi incelenmektedir. Aynı şekilde, çeşitli iş süreçlerine yönelik olarak takip edilen OHSAS 18001, ISO 14001 gibi sistem standartlarına uyum da özenle takip edilmekte ve bu standartlara uygunluk bağımsız denetim şirketleri tarafından denetlenerek sertifikalandırılmaktadır. Gelecek dönemde Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü bünyesinde kurulması planlanan Uyum Yönetimi Birimi kapsamında etkin bir uyumluluk programının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2013 yılında denetlenen tedarikçi sayısında bir önceki raporlama dönemine göre %91'lik artış kaydedilerek 300 tedarikçinin denetimi gerçekleştirilmiştir. 26 tedarikçi ise insan hakları konusunda denetime tabi tutulmuştur. Küresel İlkeler Sözleşmesi kapsamında, tedarikçilerden beklenen taahhütlerin, 2015 yılında yeni bir format geliştirilerek rutin uygulama halinde getirilmesi planlanmaktadır.

Tüpraş çalışanları, Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri hakkında bilgilendirilmekte, rüşvet veya yolsuzluk şüphesi oluşması durumunda ilgili kişiler Tüpraş üst yönetimine ve Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'ne bildirilmektedir. İletilen ihbarlar gizlilik prensibi esas alınarak Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü tarafından incelenmekte ve sonuçları üst yönetim ile paylaşılmaktadır.

Tüpraş Özet Risk Haritası

Paydaş Katılımı

Tüpraş'ın paydaş ilişkilerine yaklaşımı şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı bir yönetim anlayışı temelinde şekillenmektedir. Karar alma ve uygulama süreçlerinde paydaş görüşlerini değerlendirerek etkin bir paydaş katılım süreci oluşturmaktadır. Paydaşların görüş ve beklentilerinin öğrenilmesini sağlayacak araç ve süreçlerle şirket faaliyetlerine ve sonuçlarına ilişkin karşılıklı bilgilendirme sağlanmaktadır.

Tüpraş, farklı paydaş gruplarıyla işbirlikleri ve ortak projeler gerçekleştirir. Birlikte çalışılacak paydaş gruplarına karar verirken ortak bir amacın bulunması, şeffaf ve açık bir iletişimin teşkil edilmesi, Tüpraş'la özdeş etik ilke ve çalışma normlarının benimsenmiş olması, tarafların işbirliği veya ortaklığa konu olan projenin gerçekleştirilmesine yönelik bilgi, deneyim, organizasyonel yapı ve kaynağa sahip olması dikkate alınmaktadır.

Tüpraş, hiçbir siyasi veya ideolojik düşünce, eğilim ya da örgütlenmenin tarafı olmaz; siyasi parti, politikacı ve adayların faaliyet veya kampanyalarına doğrudan ya da dolaylı olarak destek vermez. Şirket faaliyet sahalarının ya da şirket kaynaklarının bu gibi çalışmalar için kullanılmasına izin verilmez. Diğer taraftan, şirketin özel çıkarı için lobi faaliyeti yürütülmez ve bu faaliyetleri yürüten kişilere de destek verilmez. Bununla birlikte Tüpraş, kamu kuruluşlarıyla kurduğu şeffaf ilişkiler çerçevesinde karşılıklı bilgi paylaşımında bulunur ve sektör hakkındaki bilgi taleplerine yanıt verir. Sektörel sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları aracılığıyla sektör geneline yönelik sorunlar dile getirilir. Kamu kuruluşlarının müşteri konumunda olduğu durumlarda ya da ihale alım süreçlerinde Tüpraş, serbest rekabet kurallarına uygun şekilde hareket eder, ilgili yasal prosedürlere tam uyum gösterir.

Paydaş İletişim Araçları

Çalışanlar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Çalışan Bağlılığı Araştırması (yıllık), İç İletişim Toplantıları (yıllık), Performans Değerlendirme Toplantıları (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), İç Bilgilendirme Duyuruları (anlık), Toplumsal Projeler (sürekli), Sosyal Etkinlik Kulüpleri (sürekli), Rafine Öneriler Sistemi (sürekli), Tanıma, Takdir ve Odüllendirme Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli), Rafineri Bilgi Bankası (sürekli) ve Kurumsal Portal (sürekli)
Pay Sahipleri ve Yatırımcılar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Genel Kurul Toplantıları (yıllık), Ara Dönem Faaliyet Raporları (üç aylık), Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları (anlık), Roadshow ve Yatırımcı Sunumları (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Analist Sunumları ve Telekonferanslar (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Müşteriler	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Müşteri Memnuniyeti Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), İnternet Tabanlı Uygulamalar (Müşteri Portalı, Tüpraş Sipariş Portalı) (sürekli), Müşteri İlişkileri Yönetim Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
İş Ortakları ve Tedarikçiler	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Tedarikçi Memnuniyet Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli), İnternet Tabanlı Uygulamalar (Müşteri Portalı, Tüpraş Sipariş Portalı)
Dolaylı Çalışanlar	Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Sendikalar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Toplantı ve Görüşmeler (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Kamu Kurum ve Kuruluşları	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Denetimler (periyodik/anlık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Teşvikler (talep üzerine), İnternet Sitesi (sürekli)
Sivil Toplum Kuruluşları	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Üyelikler (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Eğitim Kurumları	Ar-Ge Ortaklıkları (proje bazında), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Altyapı ve Eğitim Destekleri (talep üzerine), yüksek lisans ve Sektörel Uzmanlık Programları (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Medya	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Basın Toplantıları ve Bültenleri (anlık), İnternet Sitesi (sürekli)
Yerel Halk	Algı ve İtibar Araştırmaları (iki yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Toplum	Algı ve İtibar Araştırmaları (iki yıllık), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Kurumsal Sorumluluk Yönetimi

G4-16

Raporlama Döneminde Aktif Katılım Sağlanan Kuruluşlar

Yönetiminde veya Meslek Komitelerinde Yer Alınan Kuruluşlar Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Kalite Derneği, Ege Bölgesi Sanayi Odası, KSO Kocaeli Sanayi Odası, Körfez Ticaret Odası, Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası, Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Üye Olunan Kuruluşlar Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği, Etik ve İtibar Derneği, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi, Batman Ticaret ve Sanayi Odası, Körfez Ticaret Odası, Aliağa Ticaret Odası, İstanbul Deniz Ticaret Odası, İstanbul Maden Metal İhracatçı Birlikleri, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, Enerji Verimliliği Derneği, Türk Dış Ticaret Derneği, Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği, Türkiye Bilişim Derneği, Türkiye Bilişim Yöneticileri Derneği, Türkiye Kojenerasyon Derneği, EUROGIA Derneği, Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı, Koç Yönder, Deniz Temiz Turmepa, İzmit Yelken Kulübü Spor Derneği, Milletler Arası Ticaret Odası (ICC) Milli Komitesi, Demiryolu Taşımacılığı Derneği, Bosphorus Energy Club Üyeliği

Raporlama Döneminde Elde Edilen Başarı ve Ödüller

Organizasyon	Düzenleyen Kuruluş	Elde Edilen Başarı	Tarih
1 SENVER Ödülleri	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü	SEVAP 2 Birincilik Ödülü (Batman Rafinerisi)	Ocak 2013
2 Vergi Haftası Kurumlar Vergisi Birinciliği	Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı	Birincilik Ödülü	Şubat 2013
3 TİM İhracat Ödülü	Türkiye İhracatçılar Meclisi	2011 İhracat Şampiyonluğu	Haziran 2013
4 Temiz Türkiyem Yarışması	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	En Temiz Sanayi Ödülü (Batman Rafinerisi)	Haziran 2013
5 İhracat Rekortmenleri	Akdeniz İhracatçı Birlikleri	Birincilik Ödülü	Haziran 2013
6 ISO 500 Araştırması	İstanbul Sanayi Odası	Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşu	Haziran 2013
7 Fortune 500 Araştırması	Fortune Dergisi	Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi	Eylül 2013
8 Capital 500 Büyük Özel Şirket Araştırması	Capital Dergisi	Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi	Ekim 2013
9 Girişimcilik Ödülleri	ODTÜ Genç Girişimciler Topluluğu	Enerji-Petrol sektöründe Yılın Girişimcisi Ödülü	Aralık 2013
10 Başarılı Sanayi Kuruluşları Ödülü	Ege Bölgesi Sanayi Odası	En Yüksek İhracatı Gerçekleştirenler Kategori Birinciliği Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri Sanayi Meslek Grubunda En Fazla İstihdam Sağlayan Firma Kategori Birinciliği En İyi Çevre Uygulamaları Kategori Birinciliği Çevre Alanında Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kategori İkinciliği En Yüksek Yatırımı Sağlayan EBSO Firması Kategori Üçüncülüğü	Aralık 2013
11 Sanayi Kuruluşları Çizgiüstü Sektörel Performans Değerlendirme Organizasyonu	Yalova Ticaret ve Sanayi Odası	Süreklilik Ödülü	Aralık 2013

Performans Verileri

● G4-9, G4-11

	2009	2010	2011	2012	2013
Operasyonel Performans					
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	16.975	19.552	20.896	22.118	21.568
Üretim Rafinaj (bin ton)	15.968	18.797	20.898	21.867	21.175
Satış (bin ton)	21.521	22.401	23.897	25.441	24.083
Ürün Dış Satımı (bin ton)	3.308	4.795	5.152	5.860	4.844
Ürün Dış Alımı (bin ton)	5.828	3.980	4.214	4.387	3.805
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	73,60	67,90	69,70	70,30	72,40
Kapasite Kullanım Oranı (%)	67,20	75,30	78,00	81,60	79,10
Ekonomik ve İdari Performans					
Net Satışlar (milyon Amerikan doları)	13.118	17.424	24.302	23.677	21.595
Faaliyet Karı (milyon Amerikan doları)	654	683	1.181	631	22
Vergi Öncesi Kar (milyon Amerikan doları)	653	617	918	753	7
Vergi Sonrası Kar (milyon Amerikan doları)	522	490	740	817	629
FAVÖK (milyon Amerikan doları)	779	830	1.329	715	560
Net Borç (nakit) (milyon Amerikan doları)	-653	-1.955	578	551	1.340
Öz Kaynak Karlılığı (ROE) (%)	22,0	19,4	30,1	31,8	24,1
Net Çalışma Sermayesi (milyon Amerikan doları)	283	286	359	595	-296
Yatırım Harcamaları (milyon Amerikan doları)	189	177	628	974	1.201
Hisse Başına Kar (TL)	3,24	2,94	4,96	5,85	4,78
Hisse Başına Temettü Brüt (TL)	2,50	2,98	3,93	3,85	1,58
Hisse Başına Temettü Net (TL)	2,14	2,53	3,34	3,27	1,34
Vergi ve Benzer Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	18.292	19.729	24.147	26.643	28.607
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	8,34	8,56	8,62	9,10	9,34
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Fitch Ratings Uzun Vadeli TL Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	214,00	206,72	257,07	348,04	386,30
Yurtiçi	78,00	94,61	112,61	177,21	214,46
Özel İmalat	19,00	12,19	22,29	20,10	13,65
Yurtdışı	117,00	99,92	122,17	150,73	158,19
Yerel Alım Oranı (%)	45,33	51,66	52,48	56,70	59,05
Alınan Teşvikler (milyon TL)	-	20,09	19,27	22,20	77,24

	2009	2010	2011	2012	2013
Çevresel Performans					
Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	64.961	66.708	70.356	70.622	68.752
Doğalgaz	17.732	32.892	35.731	34.784	32.863
Fuel Oil	29.177	17.905	13.211	12.650	10.966
Fuel Gaz	15.255	13.226	18.601	20.543	22.285
Kok	2.797	2.684	2.812	2.645	2.638
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	304	303	437	464	395
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	65.265	67.010	70.792	71.086	69.147
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	14,86	-2,67	-5,64	-0,41	2,73
Ürün Başına Enerji Tüketimi (GJ/ton)	3,84	3,43	3,39	3,21	3,21
Solomon Enerji Yoğunluk Değeri	120,9	107,4	105,4	105,3	102,1
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	52	65	92	97	40
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (TJ)	10.891	3.155	3.053	5.255	2.841
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (milyon TL)	51	91	188	159	61
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (ton CO ₂ e)	542.253	308.599	316.955	348.173	189.019
Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	22	18	19	21	19
Yer altı Kaynağı	1	1	0	0	0
Yüzey Kaynağı	21	17	18	20	18,8
Şebeke	0	0	1	0,7	0,6
Su Tüketimindeki Değişim (%)	-12,14	-16,22	4,58	9,44	-6,7
Ürün Başına Su Kullanım Oranı (m ³ /ton)	1,4	1,0	0,9	1,0	0,9
Toplam Su Gerikazanımı (milyon m ³)	11	12	11	10	11
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	36,0	39,0	37,1	32,2	36,3
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m ³)	10,3	10	10,3	13,1	11,6
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)	46.306	49.923	28.992	38.028	27.450
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	36.638	40.229	17.999	22.944	19.411
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	9.668	9.694	10.993	15.084	8.039
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar					
Geri Dönüşüm (ton)	35.734	44.238	23.367	27.471	21.045
Bertaraf (ton)	10.572	5.685	5.625	10.577	6.405
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)	77,0	88,6	81,0	72,0	76,7
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan (adet)	10.272	3.383	14.158	8.836	6.635
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Giderilen CO ₂ Emisyonu Miktarı (ton CO ₂ e)	3.390	1.116	4.672	2.916	2.191
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	93,10	117,42	180,94	212,17	197,41
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	-	70.526	56.813	35.719	46.418
Tüpraş Çalışanı	-	34.925	26.668	15.138	23.751
Müteahhit Çalışanı	-	23.259	27.622	14.644	19.727
Toplum	-	12.342	2.523	5.937	2.940

Performans Verileri

	2010	2011	2012	2013	
Sosyal Performans					
Toplam Eğitim (kişi x saat)	135.177	153.112	144.227	289.095	167.961
Kadın	-	9.986	20.831	32.125	19.562
Erkek	-	143.126	123.396	256.970	148.399
Beyaz Yaka	49.653	37.173	62.908	129.599	68.240
Mavi Yaka	85.524	115.939	81.319	159.496	99.721
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	32,7	36,0	34,0	63,0	35,6
Kadın	-	33,0	63,0	88,0	49,3
Erkek	-	36,0	32,0	61,0	34,4
Beyaz Yaka	65,0	45,0	71,0	131,0	65,2
Mavi Yaka	25,0	33,0	25,0	45,0	27,2
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	33.389	64.302	49.857	75.190	82.533
Tüpraş Çalışanları	-	33.241	23.888	28.550	44.775
İş Ortağı Çalışanları	-	31.061	25.969	46.640	37.758
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000/kişi x saat)	2,5	1,7	2,2	1,5	1,1
Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat)	73	57	83	289	26
Ölümlü Kaza Sayısı	0	0	0	1	0
Toplam Tedarikçi Sayısı	12.993	1.772	1.874	1.383	1.595
İnsan Hakları Taraması Yapılan Tedarikçi ve Yüklenici Sayısı	-	15	122	157	26
Çalışan Memnuniyeti (%)	57	-	59	57	60
Müşteri Memnuniyeti (%)	86,7	98,5	98,5	98,0	-
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	98,9	97,7	97,7	98,9	97,3
Koç Holding Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	41,43	39,34	37,81	42,72	48,22
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	7,84	8,31	12,58	16,07	25,56
Toplam Stajyer Sayısı	1.109	1.612	1.744	1.704	1.292
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı					
Mavi Yaka	2,5	2,6	2,7	2,5	2,6
Beyaz Yaka	4	4,7	4,6	4,4	4,4

Çalışan Demografisi

	İzmit Rafinerisi		İzmir Rafinerisi		Kırıkkale Rafinerisi		Batman Rafinerisi		Genel Müdürlük		Toplam	
	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
Toplam Çalışan Sayısı	1.763	1.267	1.267	872	463	349	4.714					
Kadın	90	5%	93	7%	33	5%	33	7%	134	38%	397	8%
Erkek	1.673	95%	1.174	93%	430	95%	430	93%	215	62%	4.317	92%
Müteahhit Firma Çalışanları	232		105		78		91		107		613	
Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı												
Belirsiz Süreli İş Akdi İle Çalışanlar	1.748	99%	1.267	100%	872	100%	463	100%	349	100%	4.699	99,7%
Kadın(sayı-%)	90	5%	93	7%	47	5%	33	7%	134	38%	397	8%
Erkek(sayı-%)	1.658	95%	1.174	93%	825	95%	430	93%	215	62%	4.302	92%
Geçici İş Akdi İle Çalışanlar-Sayı	15	1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	15	0,3%
Kategoriye Göre Çalışanlar												
Mavi Yakalı	1.457	83%	1.046	83%	734	84%	376	81%	54	15%	3.667	78%
Kadın(sayı-%)	39	3%	40	4%	26	4%	16	4%	16	30%	137	4%
Erkek(sayı-%)	1.418	97%	1.006	96%	708	96%	360	96%	38	70%	3.530	96%
Beyaz Yakalı	306	17%	221	17%	138	16%	87	19%	295	85%	1.047	22%
Kadın(sayı-%)	51	17%	53	24%	21	15%	17	20%	118	40%	260	25%
Erkek(sayı-%)	255	83%	168	76%	117	85%	70	81%	177	60%	787	75%
İstihdam Türüne Göre Çalışanlar												
Tam Zamanlı	1.763	100%	1.267	100%	872	100%	463	100%	349	100%	4.714	100%
Kadın(sayı-%)	90	5%	93	7%	47	5%	33	7%	134	38%	397	8%
Erkek(sayı-%)	1.673	95%	1.174	93%	825	95%	430	93%	215	62%	4.317	92%
Yarı Zamanlı	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Eğitim Düzeyine Göre Çalışanlar (sayı-%)												
İlköğretim	50	3%	49	4%	31	4%	9	2%	7	2%	146	3%
Lise	781	44%	596	47%	481	55%	249	54%	41	12%	2.148	46%
MYO	564	32%	372	29%	211	24%	121	26%	13	4%	1.281	27%
Üniversite ve Üzeri	368	21%	250	20%	149	17%	84	18%	288	82%	1.139	24%

Performans Verileri

	İzmit Rafinerisi		İzmir Rafinerisi		Kırıkkale Rafinerisi		Batman Rafinerisi		Genel Müdürlük		Toplam	
	2013	%	2013	%	2013	%	2013	%	2013	%	2013	%
Yaş Gruplarına Göre Çalışanlar (sayı-%)												
30 yaş altı	663	38%	332	26%	340	39%	154	35%	113	32%	1.602	34%
30 - 50 yaş arası	961	55%	846	67%	389	45%	252	54%	187	54%	1.602	56%
50 yaş üstü	139	8%	89	7%	143	16%	57	12%	49	14%	477	10%
Üst Düzey Yöneticiler (sayı-%)	5		4		3		1		23		36	
Cinsiyete Göre												
Kadın	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4%	1	3%
Erkek	5	100%	4	100%	3	100%	1	100%	22	96%	35	97%
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
30 - 50 yaş arası	2	40%	3	75%	0	0%	1	100%	12	52%	18	50%
50 yaş üstü	3	60%	1	25%	3	100%	0	0%	11	48%	18	50%
Uyruğa Göre												
Yerel	5	100%	4	100%	3	100%	1	100%	23	100%	36	100%
Yabancı	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Orta Düzey Yöneticiler (sayı-%)	45		23		15		10		35		128	
Cinsiyete Göre												
Kadın	3	7%	3	13%	1	7%	0	0%	11	31%	18	14%
Erkek	42	93%	20	87%	14	93%	10	100%	24	69%	110	86%
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	1	2%	1	4,4%	0	0%	0	0%	0	0%	2	2%
30 - 50 yaş arası	29	65%	15	65,2%	6	40%	6	60%	20	57%	76	59%
50 yaş üstü	15	33%	7	30,4%	9	60%	4	40%	15	43%	50	39%
İşe Alınan Çalışanlar (sayı-%)	215	12%	37	2,9%	70	8%	4	0,9%	51	15%	377	8%
Cinsiyete Göre												
Kadın	7	3%	10	27%	4	6%	0	0%	28	55%	49	13,0%
Erkek	208	97%	27	73%	66	94%	4	100%	23	45%	328	87,0%

Gösterge Adı	Açıklama	Dış Denetim	Hariç Tutulanlar
Profil Göstergeleri			
G4-1	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (s.2); Genel Müdür'ün Mesajı (s.3)	-	-
G4-2	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (s.2); Genel Müdür Mesajı (s.3); Kurumsal Sorumluluk Yönetimi (s.30-40)	-	-
G4-3	Künye (s.56)	-	-
G4-4	Kurumsal İnternet Sitesi: www:Ürünler>Ürün Bilgileri	-	-
G4-5	Künye (s.56)	-	-
G4-6	Tüpraş tedarik ve ihracat operasyonları dışında tüm operasyonlarını Türkiye'de gerçekleştirmektedir. Rakamlarla Tüpraş (s.6)	-	-
G4-7	Rakamlarla Tüpraş (s.6-7)	-	-
G4-8	Rakamlarla Tüpraş (s.7)	-	-
G4-9	Tüpraş Faaliyet Raporu 2013 (s.100); Performans Verileri (s.44, 46)	-	-
G4-10	Performans Verileri (s.46)	-	-
G4-11	İnsan Hakları (s.30); Performans Verileri (s.49)	-	-
G4-12	Ekonomik Etki Alanı (s.19-20)	-	-
G4-13	Kurumsal İnternet Sitesi: www:Yatırımcı İlişkileri>Özel Durum Açıklamaları	-	-
G4-14	Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.40); İş Devamlılığı (s.18-19); İnsan Hakları (s.30); Tüpraş Faaliyet Raporu 2013 (s.129)	-	-
G4-15	İş Devamlılığı (s.18-19); İnsan Hakları (s.30)	-	-
G4-16	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi (s.42)	-	-
G4-17	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-18	Rapor Hakkında (s.1); Kurumsal Sorumluluk Yönetimi (s.39)	-	-
G4-19	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi (s.39)	-	-
G4-20	Rapor Hakkında (s.20); Kurumsal Sorumluluk Yönetimi (s.39)	-	-
G4-21	Rapor Hakkında (s.20); Kurumsal Sorumluluk Yönetimi (s.39)	-	-
G4-22	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-23	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-24	Paydaş Katılımı (s.41)	-	-
G4-25	Paydaş Katılımı (s.41)	-	-
G4-26	Paydaş Katılımı (s.41)	-	-
G4-27	Müşteri Memnuniyeti (s.19)	-	-
G4-28	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-29	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-30	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-31	Künye (s.56)	-	-
G4-32	Rapor Hakkında (s.1); GRI İndeksi (s.50); Yasal Uyarı (s.56)	-	-
G4-33	Yasal Uyarı (s.56)	-	-
G4-34	Tüpraş Faaliyet Raporu 2013 (s.97, 126-128)	-	-
G4-56	Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.40); Kurumsal İnternet Sitesi: www:Yatırımcı İlişkileri>Etik Kurallar	-	-

Gösterge Adı	Açıklama	Dış Denetim	Hariç Tutulanlar
Standart Göstergeleri			
Öncelikli Unsur: Ekonomik Performans			
G4-DMA	Çalışanlara Sunulan Olanaklar (s.33); Toplumsal Bakış (s.34); Performans Verileri (s.44); Tüpraş 2013 Faaliyet Raporu (s.171)	-	-
G4-EC1	Toplumsal Bakış (s.34); Performans Verileri (s.44)	-	-
G4-EC3	Çalışanlara Sunulan Olanaklar (s.33); Tüpraş 2013 Faaliyet Raporu (s.171)	-	-
G4-EC4	Tüpraş 2013 Faaliyet Raporu (s.171)	-	-
Öncelikli Unsur: Pazar Görünümü			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EC5	Tüpraş eşit işe eşit ücret ödeme ilkesini benimsediğinden cinsiyet bazında ücret farklılığı ölçümlenememektedir. Bu nedenle, giriş düzeyi ücretlerin asgari ücrete oranı çalışan kategorisi bazında hesaplanmıştır. Çalışanlara Sunulan Olanaklar (s.33)	-	-
G4-EC6	Performans Verileri (s.48)	-	-
Öncelikli Unsur: Dolaylı Ekonomik Etkiler			
G4-DMA	Tüpraş'ın Pazardaki Konumu (s.17-18); Ar-Ge Çalışmaları (s.20); Mesleki ve Kişisel Gelişim (s.32); Toplumsal Bakış (s.34-38)	-	-
G4-EC7	Ar-Ge Çalışmaları (s.20); Toplumsal Bakış (s.34-38)	-	-
G4-EC8	Tüpraş'ın Pazardaki Konumu (s.17-18); Ar-Ge Çalışmaları (s.20); Mesleki ve Kişisel Gelişim (s.32); Toplumsal Bakış (s.34-38)	-	-
Öncelikli Unsur: Satın Alma Uygulamaları			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EC9	Ekonomik Etki Alanı (s.XX); Performans Verileri (s.XX)	-	-
Öncelikli Unsur: Enerji			
G4-DMA	Çevreye Bakış (s.22-28); Enerji ve İklim Değişikliği (s.22-24); Enerji Yönetimi (s.22-23); Enerji Verimliliği Projeleri (s.24); Performans Verileri (s.45); Tüpraş 2013 Faaliyet Raporu (s.90)	-	-
G4-EN3	Enerji Yönetimi (s.22-23); Performans Verileri (s.45)	-	-
G4-EN5	Enerji Yönetimi (s.23)	-	-
G4-EN6	Enerji Verimliliği Projeleri (s.24)	-	-
Öncelikli Unsur: Su			
G4-DMA	Çevreye Bakış (s.22-28); Su Yönetimi (s.24-25); Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26); Performans Verileri (s.45)	-	-
G4-EN8	Su Yönetimi (s.25); Performans Verileri (s.45)	-	-
G4-EN9	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26)	-	-
G4-EN10	Su Yönetimi (s.25); Performans Verileri (s.45)	-	-
Öncelikli Unsur: Biyoçeşitlilik			
G4-DMA	Çevreye Bakış (s.22-28); Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26)	-	-
G4-EN11	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26)	-	-
G4-EN13	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26)	-	-

GRI İndeksi

Gösterge Adı	Açıklama	Dış Denetim	Hariç Tutulanlar
Öncelikli Unsur: Emisyonlar			
G4-DMA	Çevreye Bakış (s.22-28); Enerji Verimliliği Projeleri (s.24)	-	-
G4-EN19	Enerji Verimliliği Projeleri (s.24)	-	-
Öncelikli Unsur: Atıklar			
G4-DMA	Çevreye Bakış (s.22-28); Su Yönetimi (s.24-25); Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26); Performans Verileri (s.45)	-	-
G4-EN22	Su Yönetimi (s.24-25); Performans Verileri (s.45)	-	-
G4-EN23	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26); Performans Verileri (s.45)	-	-
G4-EN26	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26)	-	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmetler			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EN27	Ar-Ge Çalışmaları (s.20)	-	-
Öncelikli Unsur: Taşımacılık			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EN30	Enerji Yönetimi (s.23)	-	-
Öncelikli Unsur: Genel			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EN31	Çevreye Bakış (s.28); Performans Verileri (s.45)	-	-
Öncelikli Unsur: İstihdam			
G4-DMA	Ekonomik Etki Alanı (s.19-20); İnsana Bakış (s.29-33); Performans Verileri (s.48-49)	-	-
G4-LA1	Performans Verileri (s.48-49)	-	-
G4-LA2	Tüm Tüpraş çalışanlarına özdeş haklar sunulmaktadır. Çalışanlarımız, bu haklardan sözleşme türlerine uygun olarak faydalanırlar. Tüpraş yarı zamanlı çalışan istihdam etmemektedir.	-	-
G4-LA3	Performans Verileri (s.49)	-	-
Öncelikli Unsur: İşgücü-Yönetim İlişkileri			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-LA4	Şirket operasyonları, çalışma koşulları ve çalışma yerleri hakkında muhtemel değişiklikler, yasalarda belirtilen minimum ihbar sürelerine uygun olarak uygulama öncesinde çalışanlara bildirilmektedir. Bu süreler çalışan kıdemine göre değişiklik gösterebilmektedir. Toplu sözleşmeler, kapsam dahilinde bulunan çalışanlar için ilgili minimum ihbar sürelerini düzenlemektedir.	-	-
Öncelikli Unsur: İş Sağlığı ve Güvenliği			
G4-DMA	İş Sağlığı ve Güvenliği (s.30-31); Performans Verileri (s.46)	-	-
G4-LA5	Tüm rafinerilerde kurulmuş olan İş Sağlığı ve Güvenliği Komiteleri, iş sağlığı ve emniyeti uzmanları, yönetim ve çalışan temsilcilerinden oluşmaktadır. Seçimle belirlenen sendika ve çalışan temsilcileri aracılığıyla, iş sağlığı ve emniyeti tedbirleri ve elde edilen performansın takibinin yanında çalışan öneri ve beklentilerinin Komite tarafından elde alınması sağlanmaktadır.	-	-
G4-LA6	İş Sağlığı ve Güvenliği (s.31); Performans Verileri (s.46)	-	-

Gösterge Adı	Açıklama	Dış Denetim	Hariç Tutulanlar
Öncelikli Unsur: Eğitim			
G4-DMA	Çalışan Gelişimi (s.31-33); Performans Verileri (s.46)	-	-
G4-LA9	Çalışan Gelişimi (s.32); Performans Verileri (s.46)	-	-
G4-LA10	Çalışan Gelişimi (s.31-33)	-	-
G4-LA11	Çalışan Gelişimi (s.31-32)	-	-
Öncelikli Unsur: Çeşitlilik ve Eşit Olanaklar			
G4-DMA	İnsana Bakış (s.29-33); İnsan Hakları (s.30); Performans Verileri (s.48)	-	-
G4-LA12	Performans Verileri (s.48)	-	-
Öncelikli Unsur: Kadın ve Erkekler için Eşit Ücretlendirme			
G4-DMA	İnsana Bakış (s.29-33); İnsan Hakları (s.30)	-	-
G4-LA13	Tüpraş'ın eşit işe eşit ücret ilkesini benimseyen olması cinsiyet temelli ücretlendirme uygulamalarının önüne geçmektedir. Aynı görevi gerçekleştirdikleri sürece tüm erkek ve kadın çalışanlar aynı baz maaşla ücretlendirilmektedir. Çalışan maaşları performans primleri, mesai ücretleri ve benzer yan ödemeler çerçevesinde değişiklik gösterebilmektedir.	-	-
Öncelikli Unsur: Ayrımcılığın Önlenmesi			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.30)	-	-
G4-HR3	Raporlama döneminde herhangi bir ayrımcılık vakası gerçekleşmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Örgütlenme Hakkı ve Toplu Sözleşme			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.30)	-	-
G4-HR4	Tüm Tüpraş operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkı güvence altında bulunmaktadır. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu hakların uygulanmasının belirgin bir risk altında bulunması ya da ihlali durumu gözlenmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Çocuk İstihdamı			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.30)	-	-
G4-HR5	Tüpraş çocuk işçi istihdam etmemektedir. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Zorla ve Zorunlu Çalışma			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.30)	-	-
G4-HR6	Tüpraş zorla ya da zorunlu çalıştırma uygulamaları gerçekleştirmemektedir. İş ortaklarının da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Güvenlik Uygulamaları			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-HR7	Güvenlik ve İnsan Hakları (s.30)	-	-
Öncelikli Unsur: Yolsuzlukla Mücadele			
G4-DMA	Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.40)	-	-
G4-SO5	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-	-

GRI İndeksi

Gösterge Adı	Açıklama	Dış Denetim	Hariç Tutulanlar
Öncelikli Unsur: Kamu Politikaları			
G4-DMA	Paydaş Katılımı (s.41)	-	-
G4-SO6	Tüpraş faaliyet konusuyla ilgili alanlarda bilgi alışverişi çerçevesinde resmi kuruluşlarla yakın ilişkiler kurmakta; kurumsal ya da sektörel organizasyonların üyesi olarak işbirliği faaliyetlerine davet üzerine katılmaktadır. Ancak Tüpraş şirket çıkarına yönelik olarak lobicilik faaliyetleri yürütmemekte; bu faaliyetleri yürüten kişi ya da gruplara destek vermemektedir.		
Öncelikli Unsur: Tüketici Sağlık ve Emniyeti			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-PR1	REACH ve yere düzenlemeler uyarınca tüm ürünler ve hammadde olarak kullanılan kimyasal maddeler sağlık ve güvenlik etkilerinin de dahil olduğu analiz çalışmalarına tabi tutularak, gerekli koşullara uygun olarak etiketlenilmektedir. Güvenlik Bilgi Formu olarak adlandırılan ürün etiketleri, ürünlerin sağlık ve emniyet üzerine muhtemel etkilerini ve bu etkilere yönelik alınması gereken tedbirleri içermektedir.	-	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmet Etiketleme			
G4-DMA	Müşteri Memnuniyeti (s.18)	-	-
G4-PR3	Tüm Tüpraş ürünleri yasal düzenlemelere uygun olarak etiketlenilmektedir.	-	-
G4-PR4	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-	-
G4-PR5	Tüpraş, müşterilerinin ürün ve hizmetlerinden memnuniyet düzeyini belirli periyotlarla ölçmekte ve iyileştirici çalışmalar yürütmektedir. 2013 yılında bu türden bir araştırma yapılmamış olmakla birlikte 2012 yılında, tüm müşteri grupları dahil edilerek gerçekleştirilen en güncel memnuniyet araştırmaları sonucunda Tüpraş müşterilerinin %98'i Tüpraş'la çalışmaktan "memnun" ya da "çok memnun" olduklarını belirtmiş, hiçbir Tüpraş müşterisi olumsuz geribildirimde bulunmamıştır.		
G4-PR5	Müşteri Memnuniyeti (s.18)		
Öncelikli Unsur: Pazarlama İletişimi			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-PR7	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmet Kalitesi			
G4-DMA	İş Devamlılığı (s.18-19); Müşteri Memnuniyeti (s.18)	-	-
Öncelikli Unsur: Ar-Ge Çalışmaları			
G4-DMA	Ar-Ge Çalışmaları (s.20)	-	-
Öncelikli Unsur: Varlık Bütünlüğü			
G4-DMA	İş Devamlılığı (s.18-19); İş Sağlığı ve Güvenliği (s.31)	-	-
Öncelikli Unsur: Afet ve Acil Durum Hazırlığı			
G4-DMA	İş Devamlılığı (s.18-19); Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik (s.25-26); İş Sağlığı ve Güvenliği (s.30-31); Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.40)	-	-

İletişim

② G4-3, G4-5, G4-31, G4-32, G4-33

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Kurumsal Sorumluluk Raporu
Hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek, görüş ve önerilerinizi
iletmek için:

Seval KIZILCAN
Kurumsal İletişim Müdürü
Kurumsal.iletisim@tupras.com.tr

İletişim:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Genel Müdürlüğü
41790 Körfez Kocaeli
T: 0262 316 30 00
F: 0262 316 30 10-11
www.tupras.com.tr

Raporlama Danışmanı:

www.kiymetiharbiye.com

Tasarım:

Kutay Güven

Yasal Uyarı:

Kurumsal Sorumluluk Raporu (Rapor), Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş") tarafından GRI (Global Reporting Initiative) raporlama ilkeleri kapsamında hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgiler ve görüşler TÜPRAŞ tarafından temin edilmiş ve bu raporun amacı için bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu rapor sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz. Bu raporda yer alan bilgiler Tüpraş hisselerinin satımına ait herhangi bir teklifi ya da teklifin bir parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet teşkil etmez ve bu raporun yayımlanması ile bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu raporun hazırlanma zamanı itibarıyla yer alan tüm bilgiler ve ilişkili belgelerin doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler iyi niyetle açıklanmış ve güvenilir kaynaklara dayanmaktadır. Ancak TÜPRAŞ bu bilgilere ilişkin herhangi bir beyan, garanti veya taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak, Tüpraş veya bağlı hiçbir şirketi ya da onların yönetim kurulu üyeleri, danışmanları veya çalışanları bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.